

**BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

Befektetői észlelések az állampapírok fogságában

Belső konzulens: Dr. Antal Anita

Külső konzulens: Valkó Róbertné

**Németh Imre
nappali
Közzszolgálati**

2016

NYILATKOZAT

a szakdolgozat digitális formátumának benyújtásáról

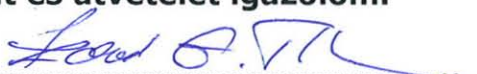
A hallgató neve: **Németh Imre**
Szak/szakirány: **Köszszolgálati szak**Neptun kód: **H4QDj*** A szakdolgozat megvédésének dátuma (év): **2016**
A szakdolgozat címe: **Befektetési észlelések az állampapírok fogságában**Belső (operatív) konzulens neve: **Dr. Antal Anita**
Külső (szakmai) konzulens neve: **Valkó Róbertné**
Legalább 5 kulcsszó a dolgozat tartalmára vonatkozóan:**állampapír, államadósság, befektetés, észlelés, alternatíva**Benyújtott szakdolgozatom **nem titkosított / titkosított**.
(Kérjük a megfelelőt aláhúzni! Titkosított dolgozat esetén a kérelem digitális másolatának a szakdolgozat digitális formátumában szerepelnie kell.)**Hozzájárulok / nem járulok hozzá**, hogy nem titkosított szakdolgozatomat az egyetem könyvtára az interneten a nyilvánosság számára közzétegye. (Kérjük a megfelelőt aláhúzni!) Hozzájárulásom - szerzői jogaim maradéktalan tiszteletben tartása mellett -nem kizárólagos és időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély.

Felelősségem tudatában kijelentem, hogy szakdolgozatom digitális adatállománya mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak, tartalma megegyezik nyomtatott formában benyújtott szakdolgozatommal.

Dátum: 2016 JÜN 03.

.....
hallgató aláírása**A digitális szakdolgozat könyvtári benyújtását és átvételét igazolom.**

Dátum: 2016 JÜN 03.

.....
könyvtári munkatárs

TARTALOMJEGYZÉK

1.	BEVEZETÉS	3
2.	CSAK AZ ÁLLAMPAPÍR MARADT.....	4
3.	NAPJAINK KÍNÁLATA.....	8
	PRÉMIUM MAGYAR ÁLLAMKÖTVÉNY (PMÁK):	8
	BÓNUSZ MAGYAR ÁLLAMKÖTVÉNY (BMÁK):	9
	KINCSTÁRI TAKARÉKJEGY (KTJ):	10
	KINCSTÁRI TAKARÉKJEGY PLUSZ (KTJ PLUSZ):	10
	KAMATOZÓ KINCSTÁRJEGY (KKJ):	10
	FÉLÉVES KINCSTÁRJEGY (FKJ):	11
	DISZKONT KINCSTÁRJEGY (DKJ):	11
	MAGYAR ÁLLAMKÖTVÉNY:	12
	BABAKÖTVÉNY:	15
	PRÉMIUM EURÓ MAGYAR ÁLLAMKÖTVÉNY (PEMÁK):	15
3.1.	DE HOGYAN IS MŰKÖDIK?.....	16
3.1.1.	ÉRTÉKPAPÍRSZÁMLA NYITÁSA.....	16
3.1.2.	TBSZ	17
3.2.	MENNYIT IS KAPUNK A PÉNZÜNKÉRT?.....	18
3.3.	A LAKOSSÁG KEDVENCEI.....	18
4.	HAZAI HELYZETKÉP.....	20
4.1.	ORSZÁGOS LETÁMADÁS	21
4.2.	ÁLLAMPAPÍRRAL IS LEHET BUKNI!	21
4.3.	KISZORULNAK A BANKOK.....	22
5.	HIPOTÉZISEK	25
6.	PRIMER KUTATÁS	26
6.1.	A KUTATÁS ELŐZMÉNYE	26

6.2.	A KUTATÁS CÉLJA.....	26
6.3.	A KUTATÁS LOGIKAI VÁZA.....	27
6.4.	A KUTATÁSI MÓDSZER BEMUTATÁSA.....	27
6.5.	AZ ONLINE MEGKÉRDEZÉS EREDMÉNYEI	29
7.	ÖSSZEGZÉS.....	39
7.1.	A HIPOTÉZISVIZSGÁLAT EREDMÉNYEI.....	40
7.2.	ÖSSZEFÜGGÉS-VIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI.....	42
	IRODALOMJEGYZÉK.....	44
	ONLINE FORRÁSOK.....	44
	ÁBRAJEGYZÉK	44
	MELLÉKLETEK JEGYZÉKE	47

1. BEVEZETÉS

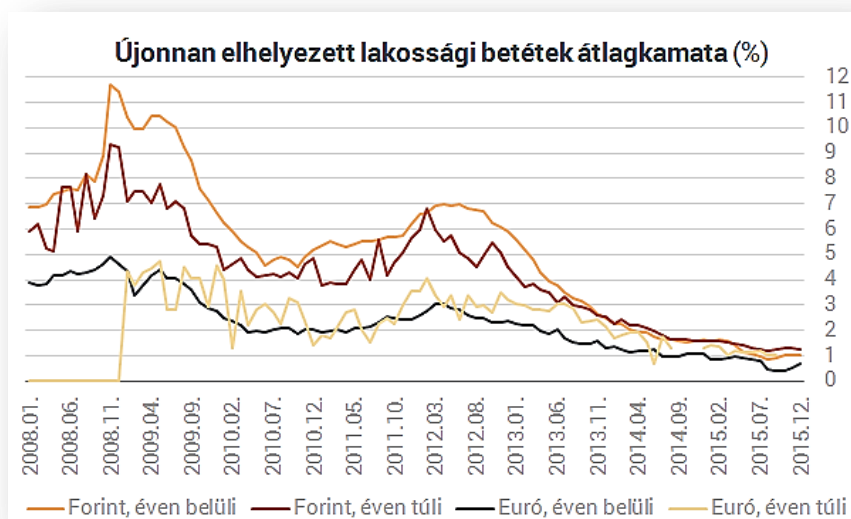
Az utóbbi években jelentős átalakuláson ment keresztül a befektetési piac, melynek következtében egyáltalán nincs egyszerű helyzetben az, aki napjainkban befektetések útján szeretné megtakarításait valamilyen formában elhelyezni. Általában a befektetések során beigazolódnak a tanulmány 3. számú mellékletben csatolt életciklus-befektetési ábra által felsorakoztatott korperiódusokhoz rendel befektetési forma, amely az egyes korciklusokhoz rendel befektetési módozatot. A legmegfelelőbb megoldás megtalálásáig azonban hosszú és rögös út vezet, melynek során olyan kérdések merülnek fel a befektetőben, hogy a szabad pénzeszközeit milyen formában, milyen hozam- és kockázati szint mellett, milyen időtávra, milyen költségekkel és milyen lehetőségek mellett fektessen be. Ezen tényezők feltárása és ezek alapján a befektető számára a legmegfelelőbb befektetési forma kiválasztása sokszor a befektetési tanácsadók számára is fejfájást okoz, ugyanis a mindig többet kevesebért, kockázatmentesen és a lehető leggyorsabban elvnek sosem fog egyetlen befektetés sem maradéktalanul megfelelni.

Ennek következtében a befektetőknek az idő előrehaladtával egyre több kompromisszumot kellett kötniük, vagyis a megfogalmazott elv több összetevőjéről is le kellett mondaniuk. Ezen mechanizmusok révén kerültek a középpontba az állami költségvetés alapjául és az állam finanszírozását szolgáló állampapírok, melyek az utóbbi években felettébb nagy népszerűségnek örvendtek. Szinte kockázat- és költségmentesen kínálnak a betéti kamatot meghaladó hozamot szinte minden befektetési időtáv tükrében, aminek következtében jelentős mennyiségű vagyontömeget sikerült bevonni a különböző, alacsonyabb hozamszintű befektetési formákból. De hogyan is működik mindez, valamint a felsoroltakon felül milyen tényezők mozgatják a befektetők döntéseit, s ezáltal megtakarításaikat? Ezen kérdések megválaszolására, valamint egy napjaink állampapír-piacát bemutató kép megalkotása céljából megvalósított kutatás keretein belül kívánok összefoglaló képet alkotni az értékesítési csatornán belül a kereskedelmi bankok befektetési tanácsadóinak véleményéről és tapasztalatairól, illetve a vásárlók, vagyis a lakosság befektetési preferenciarendszeréről. Továbbá a megfigyelések és tapasztalatok alapján meg kívánom vizsgálni az állampapír, mint a befektetési forma szlogenjét (KIÉRDEMELT BIZALOM), vagyis, hogy valóban kiérdemelt bizalomról beszélhetünk, vagy csak a befektetési döntés pszichológiai befolyásolásának egy kísérletét láthatjuk.

1. CSAK AZ ÁLLAMPAPÍR MARADT...

A folyamatosan szűkített nem az állam berkeibe tartozó megtakarítási formákon elérhető haszon, a magánnyugdíjpénztárak állami bedarálása, a folyamatos jegybanki- és betéti kamatcsökkentések, a kamatjövödelmek 6%-os egészségügyi hozzájárulással és 15 %-os kamatadóval való megterhelése olyan bizalmatlanságba sodorta a lakosság egy jelentős részét, hogy 2013 óta megközelítőleg 520 ezer bankszámlát szüntettek meg, amelyen a kormány által bevezetett pánikmegoldás, a havi kétszeri ingyenes készpénzfelvétel sem segített. 2013 márciusában a háztartások 7631 milliárd forintot meghaladó bankbetéttel rendelkeztek. A piaci környezet változásainak és a kormányzati szabályozások következtében azonban ez az összeg 2014 augusztusára 6672 milliárd forintra, napjainkra ennek töredékére, nagyságrendileg 3500-4000 milliárdra olvadt. „A lakosság magatartását továbbra is a rendkívül alacsony kamatkörnyezet határozza meg, hiszen a hagyományosan elsődleges megtakarítási formának számító bankbetétek kamatszintje 1% körüli mélypontra tartózkodik (1. ábra), így a hozamot preferálók az állampapírok, a likviditást előtérbe helyezők pedig a készpénz felé mozdultak el.”¹

1. ábra: Betéti átlagkamatok alakulása

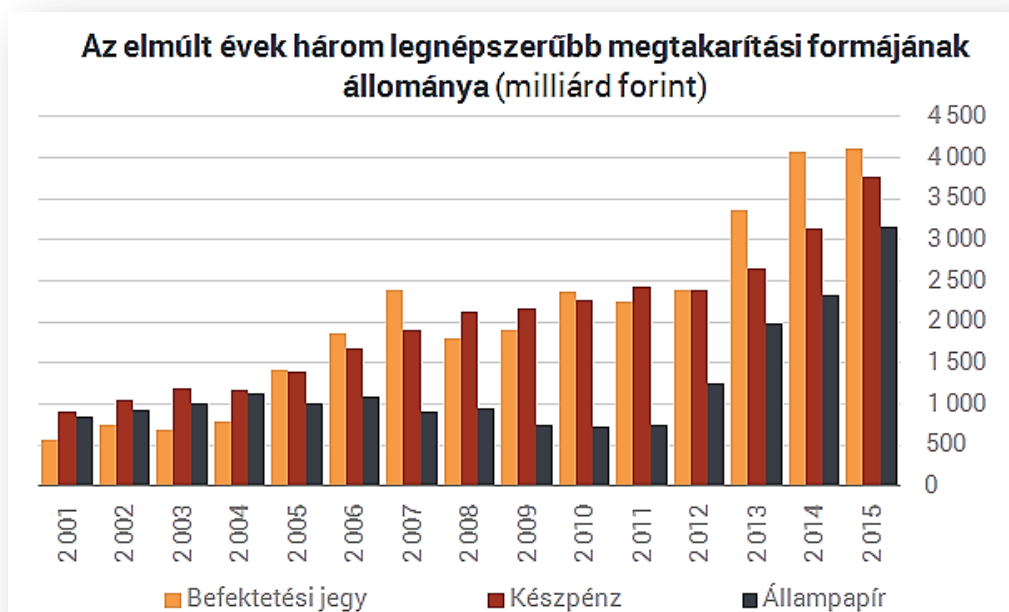
forrás: http://www.portfolio.hu/finanszirozás/biztosítók_penzterek/megvan_hova_menekiti_penzet_a_magyar_lakossa_g.227383.html

letöltés dátuma: 2016.04.25.

¹ http://www.portfolio.hu/finanszirozás/biztosítók_penzterek/megvan_hova_menekiti_penzet_a_magyar_lakossa_g.227383.html (letöltés dátuma: 2016.04.25.)

„A forgalomban lévő készpénz mennyisége pedig mindeddig soha nem látott tempóban nőtt a jegybank adatai szerint: 2013 elején még kevesebb, mint 2700 milliárd forintnyi készpénz volt forgalomban, ez a szám 2014 szeptemberére majdnem 3600 milliárd forintra nőtt.”² A fenti megállapítást az alábbi 2. ábra is rendkívül jól szemlélteti, vagyis hogy milyen mértékben nőtt meg a forgalomban lévő készpénzállomány, amely napjainkra további csúcsokat döntöget.

Az elmúlt évek három legnépszerűbb megtakarítási formája továbbra is az állampapír, a készpénz, valamint a befektetési jegy volt, melyek állománya az utóbbi években egyaránt felívelő pályán mozgott

2. ábra: A forgalomban lévő készpénzállomány alakulása

forrás:http://www.portfolio.hu/finanszirozas/biztositok_penztarok/megvan_hova_menekiti_penzet_a_magyar_lakossa_g.227383.html

letöltés dátuma: 2016.04.25.

Felszabadult tehát egy óriási szabad pénzeszközként, magának megfelelő helyet kereső összeg, mellyel a kormányzat célja az, hogy a pénz tulajdonosát, vagyis a lakosságot minél magasabb arányban az állampapírok vásárlásának irányába terelje. Az állampapírok már napjainkig is mentesültek a befektetési jegyek döntő részét sújtó forgalmazói jutalék alól, vagyis az 6 százalékos EHO-mentességnek köszönhetően a közeljövőben továbbgyűrűzhet az állampapír hozamelőnye a különböző alapokkal és egyéb befektetési lehetőségekkel szemben. A hatalmas forgalomban lévő készpénzmennyiség egyúttal azt is jelenti, hogy a hazai

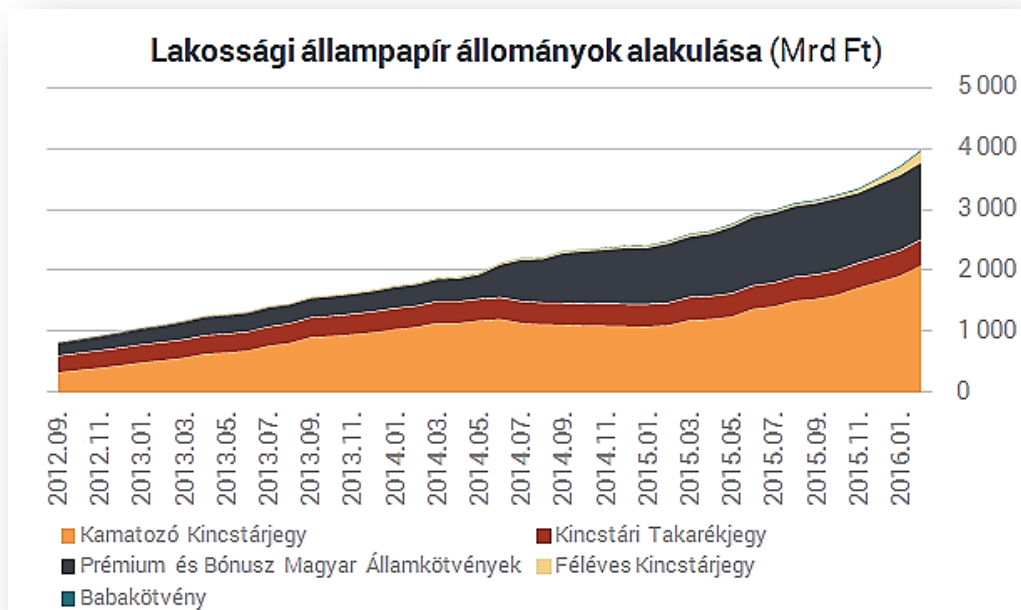
² http://hvg.hu/gazdasag/20141028_ujabb_szektor_tervezet_ki_a_kormany (letöltés dátuma: 2014.11.04.)

befektetők jelentős része még a látra szóló, vagy a lekötött bankbetét minimális kamatáról is hajlandók lemondani. Az alternatív megoldások, a befektetési alapok különadójával a kormány most egy olyan szektor terheit növeli, ahová pont az alacsony kamatok miatt áramlott be az utóbbi időszakban havonta több tíz, esetenként 100 milliárdot is meghaladó összeg.

Nagyon szembetűnően mutatja tehát, hogy az állam megtalálta a megoldást - az új termékek bevezetésével, versenyképesebb árazással, az állampapír vásárlás lehetőségének bővítésével és egyszerűsítésével, valamint intenzív marketing tevékenységgel - ugyanis míg 2012 elején a magyar lakosságnál még csak 450 milliárd forintot tett ki a vásárolt állampapír összege, addig 2016 januárját vizsgálva már közel 3000 milliárdos kötvénytömegről beszélhetünk, így az aukciók során forgalomba kerülő állampapírok hozzáadódásával az összmenyiség egy teljesen új, a mindenkornál magasabb szintre emelkedik. „Az emberek pedig azért is választják napjainkban inkább a különböző állampapír-konstrukciókat, mivel a magyar állam a bankbetéti kamatoknál magasabb, illetve az inflációt jelentős mértékben meghaladó hozamú opciókat is kínál. Ezáltal egyre jobban megéri az állampapír-vásárlás minden más, hasonló mértékű befektetési formánál.”³ Vagyis aki nem akar, vagy nem hajlandó befektetése során magasabb kockázatú befektetésbe belevágni korábbi hozamainak viszonylagos szinten tartásának céljából, kénytelen lesz az állampapírok felé fordulni esetleges hozamveszteségei minimalizálásának érdekében. A tranzakciós illeték bevezetése óta közel 520 ezer bankszámlát szüntettek meg, azonban maradt egy olyan hely, ahol valamennyit még „fial” majd a pénz. Ezeket a befektetési lehetőségeket hívják állampapíroknak, ahova a kormány kiadásainak fedezetére tárt karokkal várja a megtakarított pénzeket.

A lakosság részére történő állampapír értékesítés az állampapír-piac a '90-es évekbeli kezdetétől jelentős szerepet játszott az államadósság finanszírozásában. Az elmúlt években kialakult kedvezőtlen folyamatok megfordítása érdekében az állam nagyobb hangsúlyt fektetett a lakossági megtakarítások állampapírba történő befektetésének a befektetési kockázatok csökkentése és a finanszírozás biztonság növelése érdekében. Ezáltal a kölcsönös előnyök biztosítása révén a lakosság biztonságos és jövedelmező befektetési lehetőséghez jut a belső államadósság-finanszírozás nyújtotta biztonsággal egyetemben.

³ http://hvg.hu/gazdasag/20141028_Ujabb_szektor_terveztet_ki_a_kormany (letöltés dátuma: 2014.10.30.)

3. ábra: A lakossági állampapír-állomány

http://www.portfolio.hu/deviza_kotveny/allampapirpiac/minden_masodik_felretett_forintunkat_onkent_adjuk_oda_az_al_lamnak.229736.html

letöltés dátuma: 2016.04.05.

Az fenti ábrákon (2-3. ábra) jól látható az állampapír-vásárlás ütemének robbanásszerű növekedése, ami a lakosság részéről teljes mértékben érthető, mivel alacsonyabb kockázat mellett mégiscsak magasabb hozammal kecsegtetnek, mint a bankbetétek,

A befektetőknek azonban tisztában kell lenni azzal, hogy mibe is fektetik a pénzüket. Ezért először is fontos felvázolni mit is érdemes tudni az állampapírokról.

2. NAPJAINK KÍNÁLATA

Ha napjainkban feltérképezzük a piacot, 10 olyan állampapír típust találhatunk, ami a lakosság számára elérhető befektetési lehetőséget jelent és amennyiben tehát esetlegesen az állampapír-vásárlás mellett döntünk, nem árt tisztában lennünk azok fontosabb paramétereivel, úgymint

- a futamidő,
- az elérhető kamat/hozam mértéke,
- a fizetendő adó,
- az elérhetőség.

Ezen meghatározó feltételek mentén alakította ki az Államkincstár az elérhető állampapír-kínálatát, melyben az alábbi felsorolt papírokat találhatjuk meg.

PRÉMIUM MAGYAR ÁLLAMKÖTVÉNY (PMÁK):

3 vagy 5 éves futamidővel kibocsátott, 1000,- Ft-os alapcímletű, változó kamatozású állampapír, melynél a kapott kamat egy bizonyos mértékű kamatbázisból és az ahhoz adódó kamatprémiumból tevődik össze. A kamatbázis az előző évi inflációs értékkel megegyező mértékű, amelyhez hozzáadódik a jelenlegi 3 és 3,5%-os kamatprémium. A PMÁK-ot devizabelföldinek és devizakülföldinek minősülő természetes személyek, valamint – a nonprofit gazdasági társaságnak nem minősülő gazdasági társaságok és a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény 5.§ (1) bekezdés 60. pontja szerint intézményi befektetőnek minősülő szervezetek kivételével- devizabelföldinek minősülő jogi személyek, valamint jogi személyiség nélküli szervezetek vásárolhatják meg.

A kötvény megvásárolható:

- a Magyar Államkincstár Állampénztári Irodáiban
- WebKincstáron keresztül, valamint
- 2014. június 2-től a forgalmazók fiókhálózatában: Concorde Értékpapír Zrt., CIB Bank Zrt., Erste Befektetési Zrt., Equilor Befektetési Zrt., FHB Bank Zrt., Gránitbank Zrt., MKB Bank Zrt., NHB Bank Zrt., OTP Bank Nyrt., UniCredit Bank Hungary Zrt., Raiffeisen Bank Zrt. és a Takarékbank Zrt.

BÓNUSZ MAGYAR ÁLLAMKÖTVÉNY (BMÁK):

4, 6 és 10 éves futamidőre kibocsájtott, 1 Ft-os alapcímletű értékpapír, amely a Prémium Magyar Államkötvényhez hasonlóan változó kamatozású. A kamatot ebben az esetben is kamatbázis és prémium alkotja, bár itt a bázisérték számításának módja eltér a Prémium Magyar Államkötvény kamatbázisa esetében alkalmazottól, ugyanis ebben az esetben a kamatmérték meghatározásának időpontját megelőző négy, 12 hónapos futamidejű Diszkont Kincstárjegy-aukció átlagos hozamát súlyozzák az aukción elfogadott mennyiségekkel. Az így kiszámított kamatbázison felül a 4 éves futamidejű 2%-os, a 6 éves 2,5%-os, míg a 10 éves papír 2,75%-os prémium kamatot biztosít.

A kötvény megvásárolható:

- A 4 és 6 éves kötvény esetében:
 - a Magyar Államkincstár Állampénztári Irodáiban,
 - a Webkincstáron keresztül, valamint
- az alábbi forgalmazók fiókhálózatában: Concorde Értékpapír Zrt., CIB Bank Zrt., Erste Befektetési Zrt., Equilor Befektetési Zrt., FHB Bank Zrt., Gránitbank Zrt., MKB Bank Zrt., NHB Bank Zrt., OTP Bank Nyrt., UniCredit Bank Hungary Zrt., Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. és a Raiffeisen Bank Zrt.
- a 10 éves kötvény esetében:
 - a Magyar Államkincstár Állampénztári Irodáiban,
 - a Webkincstáron keresztül, valamint
 - az alábbi forgalmazók fiókhálózatában: Concorde Értékpapír Zrt., CIB Bank Zrt., Erste Befektetési Zrt., Equilor Befektetési Zrt., Gránitbank Zrt., MKB Bank Zrt., NHB Bank Zrt., OTP Bank Nyrt., UniCredit Bank Hungary Zrt. és a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt.

KINCSTÁRI TAKARÉKJEGY (KTJ):

A kincstári takarékjegyek a vásárlás napján induló, 1 vagy 2 éves futamidővel, kizárólag belföldi magánszemélyek vásárolhatják meg. Alapcímletük alapján széles kört lefedő, az állampapírok közül egyedülként materializált papírokról beszélhetünk, mivel nyomdai úton előállított formában és többféle címletben (10.000, 50.000,- 100.000,- 500.000,- és 1.000.000,- Ft) is megvásárolhatók. A Kincstári Takarékjegy egy fix, azonban lépcsős kamatozású értékpapír, ahol a kamatok a tőkével együtt a visszaváltáskor kerülnek kifizetésre. A visszaváltáskor a kifizetendő kamat alapjául a vásárlás napján érvényes kamat szolgál, amely így kiszámításra kerül a visszaváltás és a Kincstári Takarékjegy megvétele között eltelt idő függvényében.

A takarékjegy megvásárolható:

- Magyar Posta kijelölt kirendeltségein.

KINCSTÁRI TAKARÉKJEGY PLUSZ (KTJ PLUSZ):

A Kincstári Takarékjegy módosított feltételekkel forgalomba hozott változata, melyet 1Ft-os alapcímlettel, de alkalmanként legalább 10.000Ft-os értékben, 1 éves futamidővel kibocsátott fix, azonban a Kincstári Takarékjegyhez hasonlóan lépcsős kamatozással. Az Államadósság Kezelő Központ Zrt. (a továbbiakban ÁKK) kizárólag a belföldi magánszemélyek számára hetente hoz forgalomba új sorozatot dematerializált formában, melynek kamatát a tőkével együtt, hasonlóan a Kincstári Takarékjegyhez, a visszaváltás napján fizetnek ki az ügyfelek részére. Fontos továbbá megemlíteni, hogy az állampapírok ezen formája esetén fennáll a szabad átruházhatóság lehetősége.

KAMATOZÓ KINCSTÁRJEGY (KKJ):

A Kamatozó Kincstárjegy egy 1 futamidejű, 10.000,- Ft-os alapcímletű és jelenleg 2,5%-os kamatmértékkel forgalmazott értékpapír, melynek esetében a kamatot és a tőkét a futamidő végén írják jóvá az ügyfél részére. A KKJ-hez devizabelföldinek és devizakülföldinek minősülő természetes személyek, valamint a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény szerint intézményi befektetőnek minősülő szervezetek kivételével, míg a 2014. június 2-től

értékesített KJ esetében a nonprofit gazdasági társaságnak nem minősülő gazdasági társaságok és az előbbieket szerinti intézményi befektetők kivételével- devizabelföldinek minősülő jogi személyek, valamint jogi személyek juthatnak hozzá. Jegyezni névértéken, azaz 100%-os árfolyamon lehet, az egyéves futamidő a jegyzés lezárását követő második munkanaptól kezdődik.

A jegyzési lehetőségek az alábbiak:

- a Magyar Államkincstár Állampénztári Irodáiban,
- a WebKincstáron keresztül, valamint
- a lakossági Elsődleges forgalmazók fiókhálózatában (CIB, Erste, K&H, OTP, UniCredit Bank, Takarékbank, Raiffeisen és az MKB Bank).

FÉLÉVES KINCSTÁRJEGY (FKJ):

A Féléves Kincstárjegy 6 hónapos futamidővel és 10.000,- Ft-os alapcímmel rendelkező, fix kamatozású értékpapír, ahol a futamidő végén a befektetett tőke kamattal megnövelt értéke kerül kifizetésre. Az FKJ-t kizárólag belföldi magánszemélyek vásárolhatják jegyzés útján, ahol is névértéken, azaz 100%-os árfolyamon van lehetőség hozzájutni. A féléves futamidő a jegyzés lezárását követő második munkanaptól kezdődik. 2016. március 29-től azonban 2 százalékra csökkent az FKJ kamata, amely az Államkincstár várakozásai szerint változatlanul a lakosság kifejezetten kedvelt befektetési formája marad.

A jegyzési lehetőségek:

- a Magyar Államkincstár Állampénztári Irodáiban
- a WebKincstáron keresztül, valamint
- a lakossági Elsődleges forgalmazók fiókhálózatában (CIB, Erste, K&H, OTP, UniCredit Bank, Takarékbank, Raiffeisen és az MKB Bank).

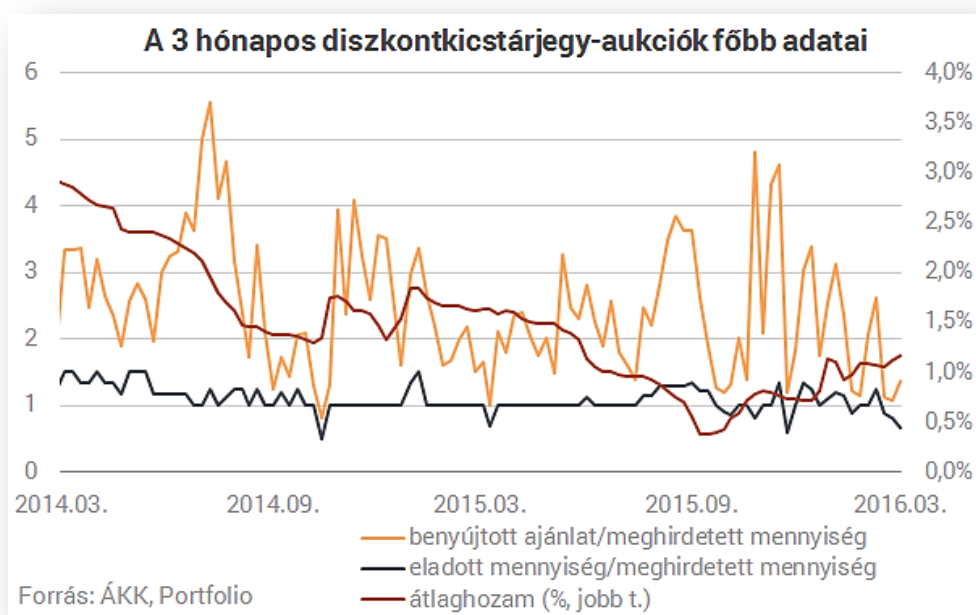
DISZKONT KINCSTÁRJEGY (DKJ):

A Diszkont Kincstárjegynek két fajtája létezik, az egyik 3, míg a másik 12 hónapos futamidővel rendelkezik. Nevükből adódóan a névértékük alatt, vagyis diszkont áron kerülnek

kibocsátásra, ezáltal lejáratkor a vásárló a névértéket kapja meg, azonban további kamattal nem számolhat, ugyanis az elérhető hozam mértékét maga a névérték és a vételár közötti különbség teszi ki.

A 3 hónapos DKJ-hozam alakulását bemutató ábrán (4. ábra) jól látható, hogy a piac közgazdasági szabályainak megfelelően a rendkívüli módon megnövekedett kereslet a hozamok mélyrepüléséhez vezetett, s ezáltal az államnak még kedvezőbbé vált az ebből az irányból történő, forrásszerzés.

4. ábra: A 3 hónapos DKJ hozamának alakulása

forrás: www.akk.hu

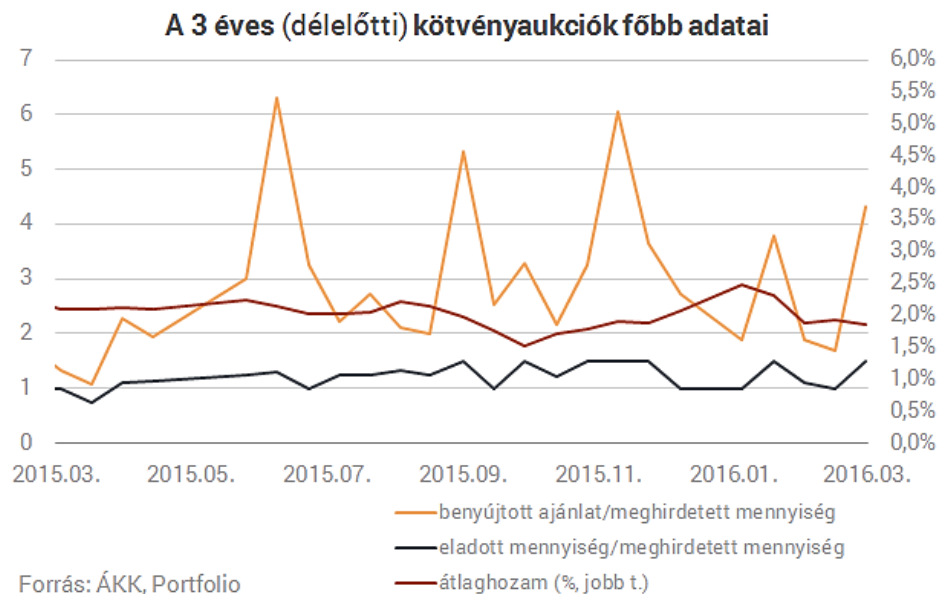
letöltés dátuma: 2016.03.08

MAGYAR ÁLLAMKÖTVÉNY:

3, 5, 10 és 15 éves futamidejű, fix vagy változó kamatozású értékpapír. A választott sorozat függvényében félévente vagy évente kaphatunk kamatot (kivétel a 2017/C, amely negyedévente fizet kamatot).

Az alábbi, 3 hónapos kötvényaukciók főbb kamatalakulását hosszabb távon vizsgálva szembetűnő a kereslet növekedése, amely a MÁK-kamatok csökkenéséhez vezetett, azonban az utóbbi évben (5. ábra) már a kamat és az értékesített mennyiséget vizsgálva is stagnálást vélhetünk felfedezni. A hároméves kötvények esetében a meghirdetett 20 milliárdos összegre

86,3 milliárd forint értékben nyújtottak be ajánlatot a befektetők, ennél erősebb keresletre legutóbb 2015 novemberben volt példa.

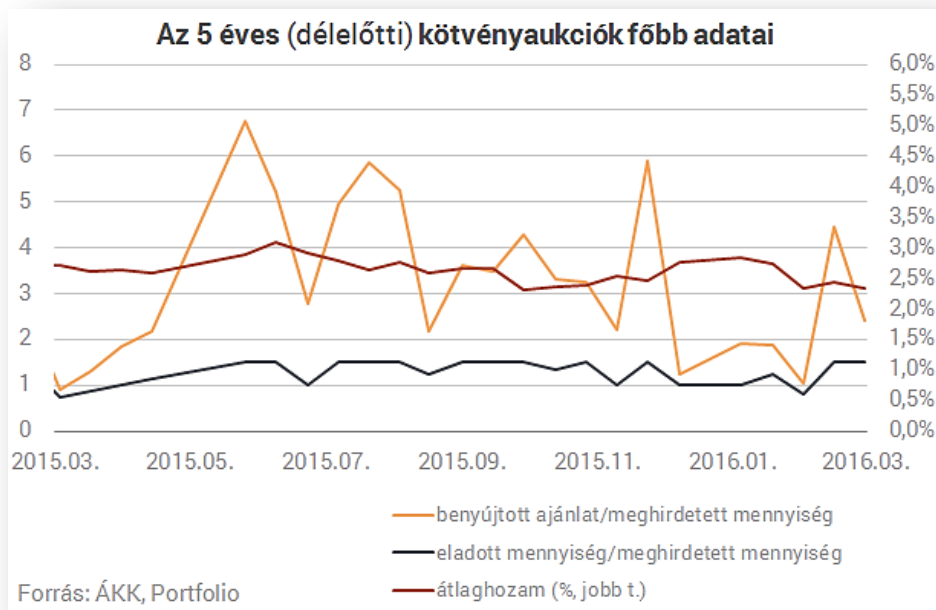

5. ábra: A 3 éves kötvényaukciók főbb adatai

forrás: <http://www.portfolio.hu>

letöltés dátuma: 2016.03.03

Az 5 éves futamidejű papírból (6. ábra) szintén stagnálást vélhetünk felfedezni az utóbbi év viszonylatában a kamat és az értékesített mennyiség tekintetében, azonban lényegesen magasabb vételi szándékváltozás mutatkozik eme befektetési időtartam esetében a 3 éves időtartamúhoz képest.

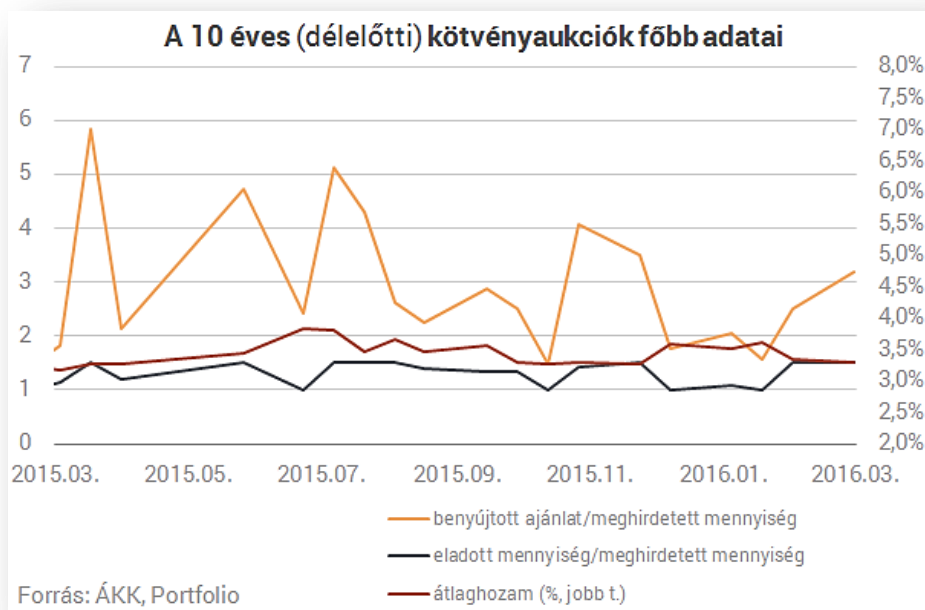

6. ábra: A 5 éves kötvényaukciók főbb adatai

forrás: <http://www.portfolio.hu>

letöltés dátuma: 2016.03.03

A 10 éves futamidejű államkötvény (7. ábra) esetében csakugyan megfigyelhető a benyújtott ajánlatok mennyiségét vizsgálva a ciklikusság, amely ebben az esetben lényegesen nagyobb mértékű különbségeket vonultat fel.

7. ábra: A 10 éves kötvényaukciók főbb adatai

forrás: www.portfolio.hu

letöltés dátuma: 2016.03.03

BABAKÖTVÉNY:

A jelenleg forgalmazott Babakötvény futamideje a kibocsátástól számított 19 év. A kötvényt az adott év február 1. és a következő év január 31. között született gyermek javára lehet megvásárolni a gyermek 18. születésnapjáig. Ez egy változó kamatozású és 1Ft-os alapcímletű értékpapír, ahol a kamatbázis mértékét a kamat megállapításának évét megelőző év inflációs értéke határozza meg a jelenlegi 3%-os kamatprémiumon felül. A kamat a Magyar Államkincstárnál, a gyermek javára megnyitott Start-értékpapírszámlán évente íródik jóvá, a korábban elért kamatok pedig a Start-értékpapírszámla fennállása alatt az adott sorozat fennállásáig ugyanazon sorozatba befektethetők.

PRÉMIUM EURÓ MAGYAR ÁLLAMKÖTVÉNY (PEMÁK):

3 éves futamidejű, változó kamatozású értékpapír, melynek alapcímlete 1euró. A kamat ebben az esetben is kamatbázisból és kamatprémiumból tevődik össze, ahol a kamatbázis a kibocsátáskor meghatározott hónap szerinti eurózóna-infláció, és erre jön jelenleg 2% feletti prémium, amely félévente kerül kifizetésre. A futamidő végén a kamat a tőkével együtt, a

kamatjövedelem adó és az egészségügyi hozzájárulás (EHO) levonását követően kerül az ügyfél számláján jóváírásra.

A 2014. március 3-tól kibocsátásra kerülő Prémium Euró Magyar Államkötvényeket már a devizabelföldinek és a devizakülföldinek minősülő természetes személyek, devizabelföldinek minősülő jogi személyek, valamint egyéb szervezetek is megvásárolhatják és átruházhatják egymás között.

A kötvény megvásárolható:

- a Magyar Államkincstár Állampénztári Irodáiban,
- a WebKincstáron keresztül.

2.1. DE HOGYAN IS MŰKÖDIK?

Az állampapírok lényegében az állam által igénybevett hitelek, melyek valójában kötvények, azonban mivel itt az állam a kibocsátó és a visszafizető is egyben szinte nem is beszélhetünk érdemi kockázatról. A vásárló részéről ezután a befektetési cél, elvárt hozam és kockázat, a befektetési időtáv, a likviditási igény és a befektetési formához tartozó tranzakciós költségek felmérése, ismertetése és vevői részről történő elfogadása után már akár meg is vásárolható a kiválasztott állampapír. De itt merül fel a kérdés, hogy milyen formában is vásárolhatjuk meg a piac egyik legkedvezőbb befektetési konstrukcióját?

2.1.1. ÉRTÉKPAPÍRSZÁMLA NYITÁSA

Az első lehetőség a magánszemélyek számára, az értékpapír forgalmazással foglalkozó pénzügyintézeteknél való összevont értékpapírszámla megnyitásának lehetősége, amikor személyazonosság, valamint adóvonzatú tranzakciók esetén az adóazonosító jel megadása is szükséges. Az értékpapírszámlák megnyitásának feltétele manapság a tényleges tulajdonosi (TTNY) nyilatkozat, melynek keretein belül az ügyfél nyilatkozik, hogy saját nevében, saját érdekében és saját javára jár el. További kötelezően megteendő nyilatkozat az ügyfelek részéről az úgynevezett MIFID alkalmassági teszt, ami lényegében egy felmérő űrlap, amely kiterjed a kockázattűrő képességére, a pénzügyi helyzetére és pénzügyi ismereteire. Ennek alapján kockázati profilba sorolják az ügyfelet, akinek ebből következően a tanácsadó részéről szigorúan csak a teszt által is ajánlott kockázati kategóriába sorolt termék kínálható.

Az értékpapírszámla a jogszabályok szerint bár csak egy néven szerepelhet, azonban mód van állandó meghatalmazott bejelentésére, amit a számlatulajdonos és az állandó meghatalmazott

közösen, személyesen tud megtenni. Ezután a tulajdonos és a meghatalmazott egyaránt bonyolíthat tranzakciókat, valamint adhat megbízásokat, melyek az értékpapírszámlára terhelődnek, illetve íródnak jóvá. Az értékpapírszámla rendelkezik - a folyószámlákhoz hasonlóan - olyan kényelmi funkciókkal, mint a pénzügyintézetek internetes felületen való – általában a lakossági folyószámlával való együttes – elérhetősége, ahol tranzakciók a bankfiókokhoz hasonlóan, azonban akár otthonról is bonyolíthatók.

2.1.2. TBSZ

A megtakarítások egy sajátos formája, amelyet az állam a hosszú távú megtakarítások ösztönzése érdekében vezetett be. Specialitása, hogy amennyiben elég hosszú ideig „parkoltatjuk” abban a pénzünket, akkor különböző adóterhektől, mint például az EHO és bizonyos feltételek teljesülése esetén kamatadó megfizetése alól mentesülhetünk.

8. ábra: A TBSZ működése

forrás: <https://www.raiffeisen.hu/maganszemely/megtakaritas-befektetes/tartos-befektetesi-szerzodes/ertekpapirszamla>
letöltés dátuma: 2014.11.16

A 8. ábrán szemléltetett módon működő TBSZ esetében a számlanyitás évét nevezzük gyűjtőévnak, amikor az ügyfél befizetheti a megtakarításra szánt összeget a Takarékszámájára. Ezt követően azonban további befizetésre nincs lehetőség, így ha a következő évben további megtakarítást szeretne adómentesen gyarapítani, újabb Takarékszámla megnyitására van lehetősége. A Takarékszámjáról részösszeg felvételére nincs lehetőség, mivel bármilyen pénzkivétel a számla megszüntetését vonja maga után. A számla megnyitását követő 3. évben lehetősége van a számlatulajdonosnak az összeg kivételére, ekkor – a korábbi 15% helyett – csak 10% kamatadót kell fizetni, amennyiben

pedig a számla megnyitását követő 5. naptári év legvégét kivárja a tulajdonos és a számla automatikusan szűnik meg, az elérhető egyenleg átvezetésre kerül az ügyfél forint folyószámlájára, és az ügyfél sem EHO, sem kamatadó fizetésére sem kötelezett.

2.2. MENNYIT IS KAPUNK A PÉNZÜNKÉRT?

Az állampapír-kínálat megismerése után rendkívül fontos szempontként tűnik fel a hozamszintek (9. ábra) mértéke, amelyet ezen befektetési forma esetében legfőképp a befektetési időtáv hivatott meghatározni. A vizsgálandó szempont alapján két csoportra oszlanak a lakossági papírok: az első csoportba az éven belüli időtávval rendelkező papírok hozama jelenleg 2% körül szóródik. A lakosság által megvásárolható magyar államkötvények közül azonban a 15 éves futamidővel rendelkező papírok egyedülként hoznak kiemelt hozamot. A hosszú távú papírok esetében jól kiütözik a leszűkült hozamkörnyezet hatása, mivel 2012-ben a 15 éves államkötvények még 7,30%-os hozamot biztosítottak éves szinten.

típus	kamat
KKJ	2.50%
KTJ_I	2.25%
KTJ_II	2.75%
KTJ_PLUS	2.50%
2022/N	3.55%
2020/Q	3.05%
2026/N	3.80%
FKJ	2.00%
2019/X_EUR	2.20%
2021/I	3.25%
2019/L	2.75%

9. ábra: Lakossági állampapírok jelenlegi hozamai

forrás: <http://www.akk.hu>

saját szerkesztés

2.3. A LAKOSSÁG KEDVENCEI

Ahogy már a bevezetésben is megemlítésre került az utóbbi időszakban jelentős növekedésen ment keresztül a lakossági állampapírok állománya, melyben nagy szerepe volt az ÁKK lakossági értékesítést ösztönző tevékenységének azzal a céllal, hogy az államadósság a hazai

finanszírozás felé tolódjon el. Ha az utóbbi évek betéti kamatsökkenésből következő változásait vizsgáljuk a lakossági befektetők körében két irányt vélhetünk felfedezni.

- Az alacsony kamatok a nagyobb kockázatú, s ezáltal magasabb hozammal kecsegtető befektetések felé terelik a megtakarításokat, melynek köszönhetően a likvidebb befektetésektől a hosszabb távú vagy kockázatosabb befektetések irányába mozdulnak el a megtakarítók.
- Másrésztől akik nem hajlandóak kockázattűrő-hajlandóságukon lazítani, továbbra is az alacsonyabb kockázatot hordozó papírok közül választanak. Ezen a területen pedig a legkedvezőbb feltételekkel az utóbbi időszakban változatlanul az állampapírok bírnak.

3. HAZAI HELYZETKÉP

Az előrejelzések alapján az MNB várhatóan változatlan kamatpolitikát kíván folytatni a közeljövőben, aminek következtében a hosszú távú forintkötvények esetében a hozam feljebb kúszása várható. Emellett az elkövetkezendő években nem várható devizaalapú kötvény kibocsátása, aminek következtében az államkötvény-kínálat növekedése várható az idei évi 2,1 és a következő évi 1,9 milliárd euró értékű devizakötvény lejáratának fedezetéhez.

A kínálati növekedésen túl a kereslet csökkenése prognosztizálható, mivel a külföldi befektetők számottevő mennyiségben rendelkeznek forintkötvényekkel, azonban a hozamdifferencia csökkenésének következtében a hazai kötvények jelentős mértékben veszítenek vonzerejükből. *„A banki forintlikviditás csökkenésének következtében a helyi kereslet zsugorodása várható, mivel a devizahitelek konverziója és a növekvő hitelezési aktivitás is forintlikviditási többletet igényel a bankok részéről, melyek a legnagyobb tulajdonosai a forintban denominált állampapíroknak.”*⁴

Az ÁKK adatai szerint 2011 végén csupán az államadósság 3,5 %-a volt közvetlenül lakossági kézben, míg a bankokban, a biztosítóknál, a befektetési alapokban vagy akár a nyugdíjpénztárnál elhelyezett megtakarítások közvetett módon foglalták magukba az államadósság finanszírozását megtestesítő értékpapírok egy részét, de ezzel együtt a mai napig az a jellemző, hogy az állam hitelszükségleteinek jelentős részét a külföldiek elégítik ki. A külföldi pénzek Magyarországra érkezése alapvetően nem jelent problémát, azonban ha túl nagy mértékben támaszkodik egy ország a külföldi tőkére, az kockázattal jár.

*„Első ránézésre nem igazán fedik egymást a Magyar Nemzeti Bank (MNB), illetve az Államadósság Kezelő Központ (ÁKK) 2015 júliusra vonatkozó statisztikái. Miközben utóbbi szervezet augusztus közepén azt közölte, hogy a lakosságnak szánt állampapírok állománya egy hónap alatt további 80,2 milliárd forinttal nőtt, addig a jegybank szerdai adatsora 41,6 milliárdos csökkenést jelez a háztartásokra vonatkozóan. (Előbbi névértéken, utóbbi piacon közli az elsődleges adatokat, de a jegybank statisztikája mutatja a tisztán tranzakciós jellegű változásokat is, így az adatok összehasonlíthatónak tűnnek.)”*⁵

Az MNB belső államadósság-finanszírozást megvalósító programja – miszerint csak a fejlett országok számára engedhető meg az ország határain kívüli nagymértékű eladósodás, mivel

⁴ http://www.portfolio.hu/befektetes/befektetesi_alapok/tuti_befektetes_a_kornyekunkon_az_uj_index_megmondja.4.205136.html

⁵ http://mfor.hu/cikkek/Hova_tunt_100_milliardnyi_kotveny_Mast_mond_az_MNB_es_mast_az_AKK.html (letöltés dátuma: 2014.11.15.)

nem áll fenn a külföldi befektetők hirtelen kivonulásának lehetősége – a belső kereslet növekedését idézi elő, azonban a kereslet-kínálat mellett fennállnak a hozamokat ellentétesen mozgató tényezők is.

3.1. ORSZÁGOS LETÁMADÁS

Az állampapírok lakossági népszerűsítésére kidolgozott új stratégia része volt, az új típusú állampapírok bevezetése, a reklám- és médiaeszközök kiválasztása és az értékesítési hálózat fejlesztése. Az ÁKK céljainak elérése érdekében egy rendkívül agresszív reklámstratégia megvalósításába kezdett, melynek keretein belül az egész országot elárasztották az állampapírok népszerűsítését szolgáló plakátokkal, hirdetésekkel, tájékoztató füzetekkel és. a leghatásosabb marketingeszközt, a médiát is igénybe vették. Mindezek mellett az „*ÁKK legerősebb fegyverévé azonban az vált, hogy a piacon elérhető megtakarítási formákkal versenyképes, csábító kamatokkal állt elő.*”⁶ Az ezáltal elérhető magasabb hozamok révén a racionális befektetők és az állam is maximalizálja előnyét, vagyis az így kialakult WIN-WIN helyzetben a vásárlók kamatot maximalizálnak. Az állam megvalósítja fő célját a kiszámíthatóbb belső adósságfinanszírozást, valamint az ország határain belül tartott pénzzel stabilitást teremt. Ugyanakkor fontos, hogy az adófizetők pénzéből kifizetett magasabb kamatokból magyar jövedelem lesz. „Ez az államnak kiadás, de a lakosságnak bevétel” – mondta Orbán Gábor, az Aegon portfólió menedzsere, aki emellett kifejtette, hogy az állam ezen akciójának legnagyobb vesztese a már amúgy is megsarcolt bankrendszer.

3.2. ÁLLAMPAPÍRRAL IS LEHET BUKNI!

Rekord közeli reálkamatokat kínálnak a magyar állampapírok, azonban eme befektetések is hordoznak magukban buktatókat, mivel a visszaváltási árfolyam alacsonyabb is lehet a névértéknél. Így megfelelő tájékozottság/tájékoztatás esetén megjelenhet a potenciális befektető döntési folyamatában a tőke egy bizonyos mértékű kockáztatása, mely az állampapírok esetében gyakran fel sem merül kockázatként.

Megvizsgálásra került tehát, hogy bizonyos állampapírok esetében, milyen hosszú is az a minimális tartási időtartam, mely esetében a befektetőnek már nem kell veszteséget elkönyvelnie egy esetleges lejárat előtti visszaváltás esetén. Alapjáraton természetesen érdemes minden befektetést, így az állampapírt is annak lejáratáig megtartani, azonban

⁶ <http://aktiv.origo.hu/gazdasag/gazdasag-plusz/20120802-az-erdekunkben-tomne-tele-a-zsebunk-az-allam.html> (letöltés dátuma: 2014.11.08.)

bármikor adódhat olyan élethelyzet, hogy a befektetőnek haladéktalanul szüksége van befektetésére.

„Ha a papírt az államkincstárnál vettük meg, a forgalmazó a nettó vételi árfolyam és a felhalmozott kamatok összegéből keletkező bruttó vételi árfolyamon veszi vissza a kötvényünket, vagyis a jó hír, hogy az addig felhalmozott kamatokat nem bukjuk.

Rossz hír viszont, hogy lakossági állampapírok esetén a másik komponens, a nettó vételi árfolyam mindig a névérték alatti (BMÁK, PMÁK: 98%, KKJ: 99,5%), ezért érdemes úgy időzítenünk, hogy ezt a különbséget a felhalmozott kamat kitermelje.”⁷

Az alábbi táblázatban látható időtartamig érdemes tartanunk őket, hogy a visszaváltáson ne bukjunk:

Veszteség nélküli eladáshoz szükséges napok száma		
Állampapír	Kamat	Napok száma
KKJ	2,50%	73 nap
BMÁK 2026/N	3,80%	193 nap
BMÁK 2022/N	3,55%	206 nap
PMÁK 2021/I	3,25%	225 nap
BMÁK 2020/Q	3,05%	240 nap
PMÁK 2019/L	2,75%	266 nap

10. ábra: Veszteség nélküli eladáshoz szükséges napok száma

http://www.portfolio.hu/befektetes/allampapirpiac/vigyazz_allampapirral_is_lehet_bukni.1.230475.html

letöltés dátuma: 2016.04.19

3.3. KISZORULNAK A BANKOK

A lakossági megtakarításokért folytatott versenyben az állampapírok, a bankbetétekkel és más banki termékekkel állnak szemben, s mivel e két befektetés kockázata megközelítőleg hasonló, igazi alternatívát jelentenek egymás számára. Az ÁKK igyekezett igazolni, hogy az állampapírok felfuttatása nem a bankoktól vesz el pénzt. A bankbetétek és az állampapír-vásárlások azonban szerintük együtt mozognak, így amennyiben van pénze a lakoságnak, akkor mindkét formában megtakarít. Az állampapírokból pedig csak annyit akarnak eladni,

⁷ http://www.portfolio.hu/befektetes/allampapirpiac/vigyazz_allampapirral_is_lehet_bukni.1.230475.html (letöltés dátuma: 2016.04.19.)

„amennyit a lakosság hajlandó megvenni”. Erről a kijelentésről be kell látnunk, hogy az elmúlt néhány aukció az nem egyezett a valósággal.

Orbán Gábor szerint az ÁKK érvelése ellenére valóban megmutatkozik az ellentmondás, mivel az állampapírok térnyerésével a betétek visszaszorulnak a piacon, azonban nem cáfolja, hogy bizonyos igények esetén akár meg is férhetnek egymás mellett. Kijelenthető tehát, hogy megtakarításokért igenis verseny van, azonban az állampapírok kedvezőbb feltételekkel történő előnyös helyzetbe hozása és a betétek megadóztatása révén, a piacon kívánatos versenyt az állam erőteljesen befolyásolja céljainak elérése érdekében. Itt azonban felmerülhet bennünk a kérdés, hogy valóban elnyerte-e a lakosság bizalmát az állampapír vagy a befektetők csak hozammaximalizálásba kezdtek. Az utóbbi esetben nincs könnyű helyzetben a kormányzat, ugyanis a nyugalmi állapothoz egyre közelítő gazdasági körülmények között a hozamok növekedése várható, melynek megvalósulása esetén a lakosság hozamvadász része valószínűsíthetően át fogja csoportosítani befektetéseit. Ez a lehetőség a kötvénypiac túlkínálatán keresztül a hozamok újbóli növekedéséhez vezethet, vagyis az állam két rossz közti választásra kényszerül. Magasabb hozamot fizet az adófizetők pénzéből, amivel saját önfelfinanszírozását drágítja meg vagy a „jó” állammal ellentétesen némi zűrzavart kelt, aminek következtében a piacok nyugtalansága révén saját finanszírozását mesterségesen olcsóbbá teszi, de azzal egyetemben társadalmi elégedetlenséget vált ki. De vajon melyik ujját harapja meg az állam? Netán megelőzi a jövőbeli lehetőségek kialakulását és előrelátóan újabb terhet ró a lakossági befektetésekre? Nem tudhatjuk, de ez lehet a közeljövő zenéje.

A bankoknak mindenesetre emelniük kell a betéti kamataikat, hogy a versenyhelyzetet fenntarthatassák, ezzel viszont a hitelkamatokat is feljebb kell húzniuk, ami a beruházások megdrágításán keresztül csökkenti a termelést, s ezáltal visszafogja a gazdaságot. Ez a lépés tehát nem idézné elő az állam előbbieken felvetett problémáját, azonban jelentős fejfájást okozna a gazdaság szereplőinek. *„A gazdasági stabilitás feltételeit kellene megteremteni, ami az összes hazai gazdasági szereplő célja és érdeke. Persze gondolkodhat úgy az állam, hogy a bankok amúgy se hiteleznek, akkor meg nem baj, ha feljebb kerülnek a kamatok”* – vélte Orbán Gábor, állampapír-piaci szakértő.

Az közvetlenül is fájhat az egész bankrendszernek, hogy eddig jelentős összeget tudtak nyerni egyrészt a betéteken, másrészt azzal, hogy ők maguk váltották át a hozzájuk forduló vásárlók megtakarításait állampapírokra. Az Államkincstár azonban ingyenes számlavezetést kínál az állampapírokhoz, ezzel versenyelőnyt szerzett a bankokkal szemben a lejárat kivárása esetén. Teljesen más helyzet áll elő, ha valamilyen okból előbb lenne szükségünk pénzünkre. Tehát

az Államkincstárnál lévő előny már nem is olyan biztos, ugyanis míg egy esetleges visszaváltás esetében a bankok napi árfolyamon, minimális hozamveszteség mellett juttatnak pénzünkhöz, addig az Államkincstár esetében lejárat előtti visszaváltásnál sok esetben még a befektetett tőkénk mértékét sem éri el a visszaváltott befektetés. Az Államkincstár előnye tehát korán sem egyértelmű.

4. HIPOTÉZISEK

Az állampapír-befektetési szokások hazánkra jellemző eredményei alapján felmerült bennem a kérdés, hogy a kapott eredmények Zala megye esetében is helytállóak-e, ezért a megyére vonatkozóan állításokat fogalmaztam meg, melyeket a primer kutatásom során kapott eredmények fognak alátámasztani vagy megcáfolni. Az online kérdőívemhez további hipotéziseket kapcsoltam, melyeket kérdőív feldolgozását tartalmazó fejezetpontban fogalmaztam meg.

H2: A befektetők figyelnek befektetéseik diverzifikációjára és jelentős figyelmet fordítanak portfóliójuk szélessávú összetételére.

H1: Az állampapírok népszerűségüket nem a beléjük vetett bizalomnak köszönhetik, hanem annak, hogy nincsenek helyette más választási alternatívák.

H4: Leginkább a vagyonos befektetők körében közkedveltek az állampapírok, mint befektetési formák.

H3: Az állampapír-befektetések során a döntés meghozatalában a legfontosabb tényező az államba vetett bizalom.

H5: A befektetési döntés során plusz előnyt jelent az állami garancia a banki betétek banki- és OBA garanciáival szemben.

5. PRIMER KUTATÁS

5.1. A KUTATÁS ELŐZMÉNYE

Magyarországon az utóbbi években a befektetési piac jelentős állami átalakítása és szabályozása következtében alapjaiban megváltozott a befektetői magatartás és a befektetési szokások. Egy régi-új terméket helyezett a kormányzat a középpontba, az állampapírokat, s az értékesítési politika az eddiginél jóval erőltetettebbé vált, ami a konkurencia, vagyis a banki termékek meggyengítése mellett az állampapír-piac jelentős növekedéséhez vezetett. Az állampapír-értékesítések növelését eszközként kívánja felhasználni a kormányzat a belső adósságfinanszírozás megvalósításához, amely stabilitást hozna a gazdaság és az állami költségvetés számára.

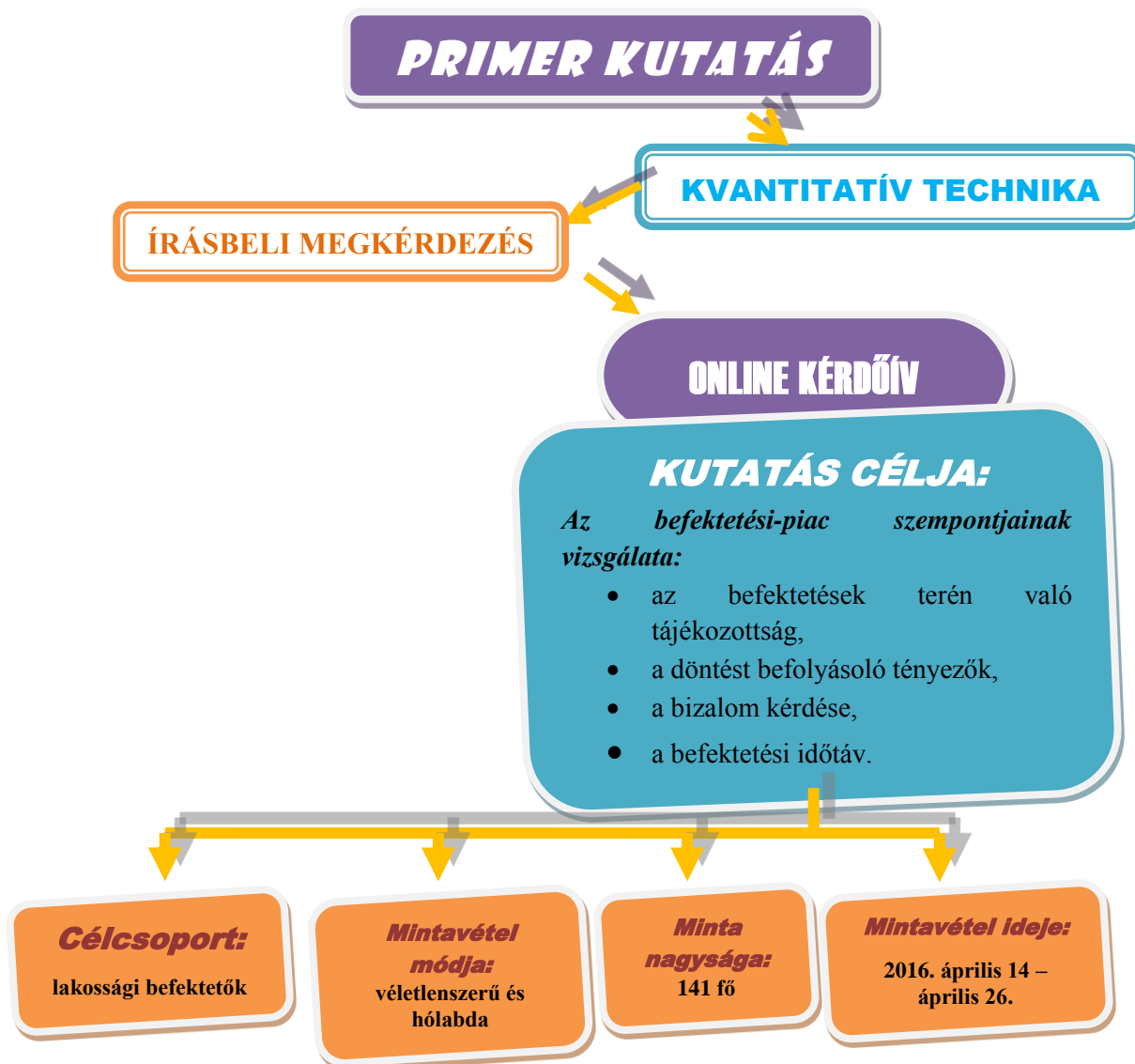

5.2. A KUTATÁS CÉLJA

Kutatásom céljául tűztem ki, hogy választ keressek az állampapírba történő befektetések döntésének „Miért?”-jére, vagyis a befektetési döntés ezen módját befolyásoló tényezőire. Ezen körülményeket vizsgálva, és a már meglévő kutatási eredményekre építkezve még teljesebb képet kívántam alkotni a lakossági állampapír-vásárlásokról, a lakossági attitűdről és meghatározó tendenciákról.

⁸Az oldalon látható kép, forrása: <http://szolfostanulmanyaim.5mp.eu/web.php?a=szolfostanulmanyaim&o=JZ0IGycLrk> (Letöltve: 2013.november17.)

5.3. A KUTATÁS LOGIKAI VÁZA

5.4. A KUTATÁSI MÓDSZER BEMUTATÁSA

A kvalitatív kutatás objektív képet fest a megkérdezettek tapasztalatainak és véleményének megismerésére, feltárására és megértésére, továbbá utat nyit a megkérdezettek véleménynyilvánításának és tapasztalatainak kifejtéséhez.

A kvalitatív kutatási módszer keretében írásbeli megkérdezéssel mintavételi technikát alkalmaztam, vagyis a lakosság véleménye online kérdőíven keresztül került felmérésre.

Módszer és kérdezéstechnika:

- kvantitatív kutatás, önkitöltős online írásbeli kérdőíves megkérdezés formájában.

A kutatás célterülete: Zala megye.

A kutatás célcsoportja:

- a lakossági állampapír befektetők.

Mintavétel módja: véletlenszerű és hólabda módszer ötvözése

A minta nagysága az online kérdőív esetében 141 fő.

A mintavétel ideje: az online kérdőívezés 2016. április 14 – április 26. között valósult meg.

Adatgyűjtés lebonyolítása:

- A kérdőíveket online módon (141 db) töltötték ki. Az összeállított kérdőív kérdéseit a kerdoivem.hu oldalon rögzítettem, és a kitöltők az önkitöltős kérdőív formájában válaszoltak a kérdésekre.

A kérdőív zárt kérdéseket tartalmazott, így a válaszadók válaszalternatívák közül válogathattak, illetve hétfokozatú skálán jelölhették benyomásaikat, érzéseiket és annak intenzitását. A teljes kérdőív megtalálható az 2. számú mellékletben, illetve az adatrögzítéshez használt sablon elérhető az alábbi linken:

<http://www.kerdoivem.hu/surveys/results/874195261/>

Az állampapír-befektetési szokásokat vizsgáló írásbeli kérdőív az alábbi fő részekre tagolódik:

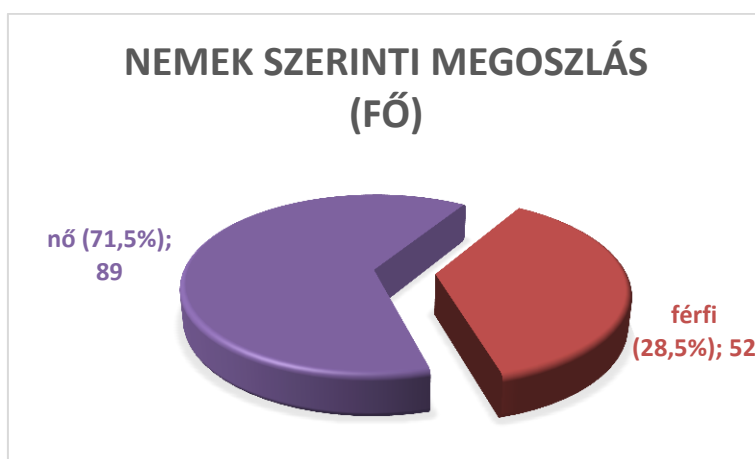
- **Alapadatok** (demográfiai jellemzők, a kutatás szempontjából releváns szegmentációs ismérvek): nem, életkor, lakóhely.
- **Témaspecifikus kérdések:**
 - a befektetők kockázatviselési hajlandósága;
 - az általuk választott befektetési időtáv;
 - a befektetésekkel kapcsolatos ismeretek;
 - a befektetési kulcstényezők;
 - a befektetők preferenciarendszerének tényezői;
 - az állampapírokról alkotott vélemények és érzésvilág.

A kérdőív kitöltéséből kapott eredmények szemléletes bemutatása érdekében a Microsoft Excel program segítségével összesítő grafikonok és diagramok készültek.

5.5. AZ ONLINE MEGKÉRDEZÉS EREDMÉNYEI

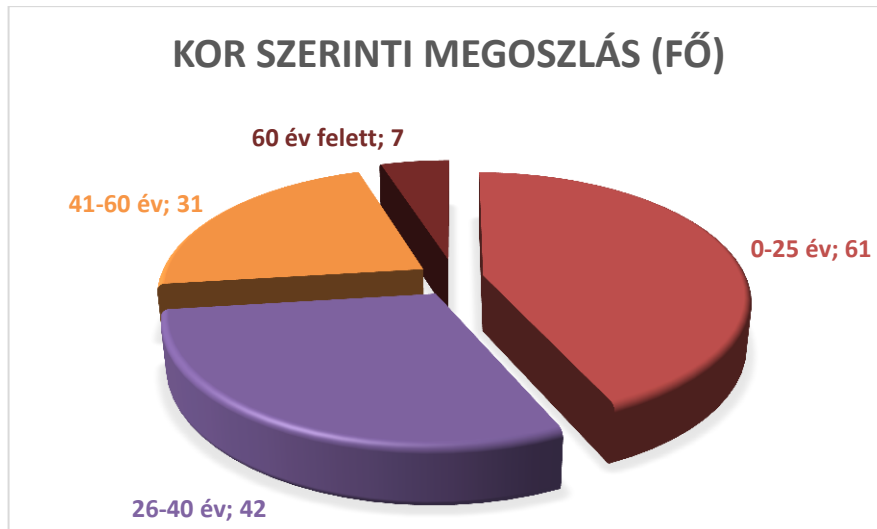
A kitöltés során a nőkhöz jóval magasabb arányban jutott el a kérdőív (12. ábra), azonban a célcsoport ily módú előzetes meghatározásának hiánya és a kérdőív véletlenszerű kitöltésének következtében véleményem szerint nem torzítja el oly mértékben a kapott eredményt és az abból levont következtetéseket, hogy azok általánosításra alkalmatlanok legyenek.

12. ábra: A megkérdezettek nemek szerinti megoszlása (n=141)

Forrás: saját szerkesztés, primer kutatás eredményei alapján (2016)

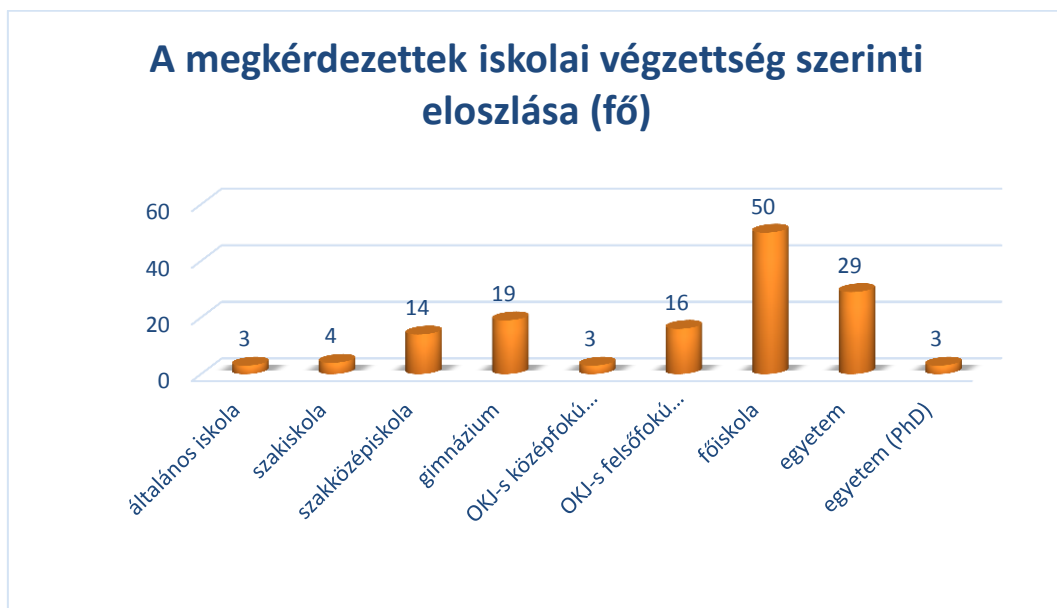
A kor szerinti megoszlás (13. ábra) a vizsgálat tekintetében viszonylag ideálisnak mondható, ugyanis a kapott eredményben a kitöltők magas hányada tartozik a gazdaságilag aktívak kategóriájába, akiktől lényegében a felajánlások nagy része származik. A kapott mintában egyaránt megjelenik a fiatalabb, még pályakezdő és a már idősebb, inaktív korosztály.

13. ábra: A megkérdezettek kor szerinti megoszlása (n=141)

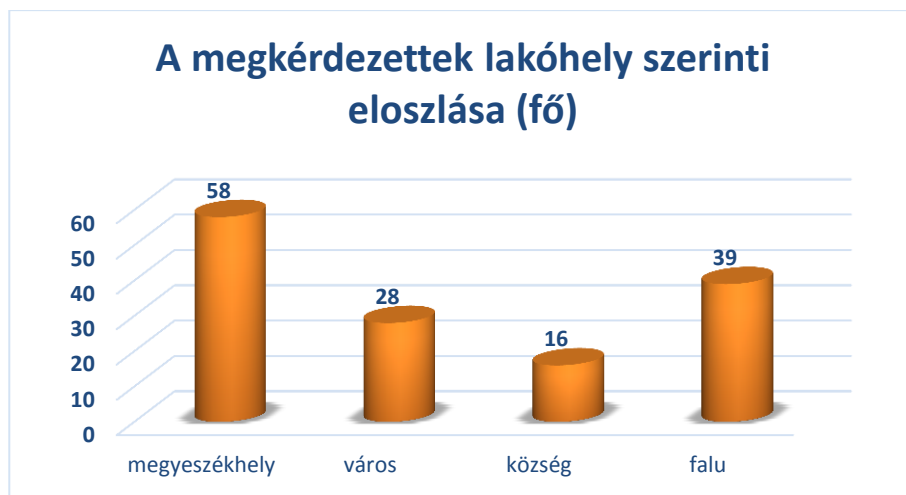
Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)

A mintában nagyobb arányban vettek részt (14-15. ábra) a magasabb iskolai végzettségűek és a városban, illetve megyeszékhelyen lakók.

14. ábra: A megkérdezettek iskolai végzettség szerinti megoszlása (n=141)

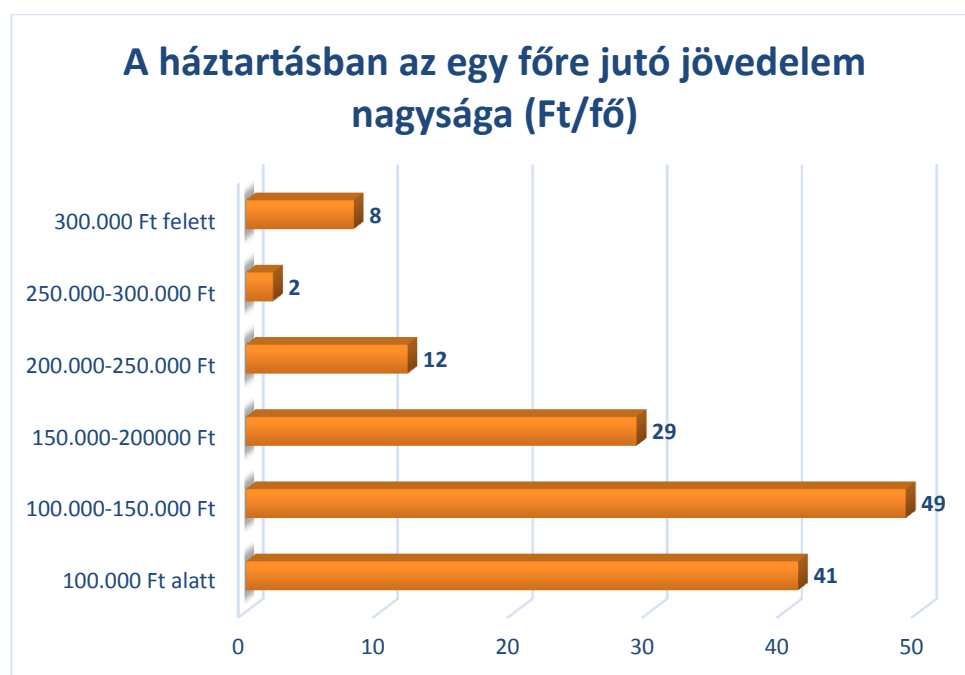
Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)

15. ábra: A megkérdezettek lakóhely szerinti megoszlása (n=141)

Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)

A háztartásban egy főre jutó jövedelem (16. ábra) alapján a megkérdezettek ugyan kis mértékben, de az országos átlag alatti összegből gazdálkodhatnak rendszeres havi pénzeszközeiket tekintve.

16. ábra A megkérdezetteknek a háztartásunkban egy főre jutó jövedelemszintek szerinti megoszlása (n=141)

Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)

A mintában szereplők saját értékítéletük alapján (17. ábra) egészen fejlett pénzügyi ismeretekkel rendelkeznek, azonban a befektetési termékekkel kapcsolatos ismereteik és tájékozottságuk már csak a középkategóriába sorolhatók, csakúgy, mint a kockázatvállaló hajlandóságuk. Ez utóbbi szorosan összekapcsolódik a befektetési piacba vetett bizalom

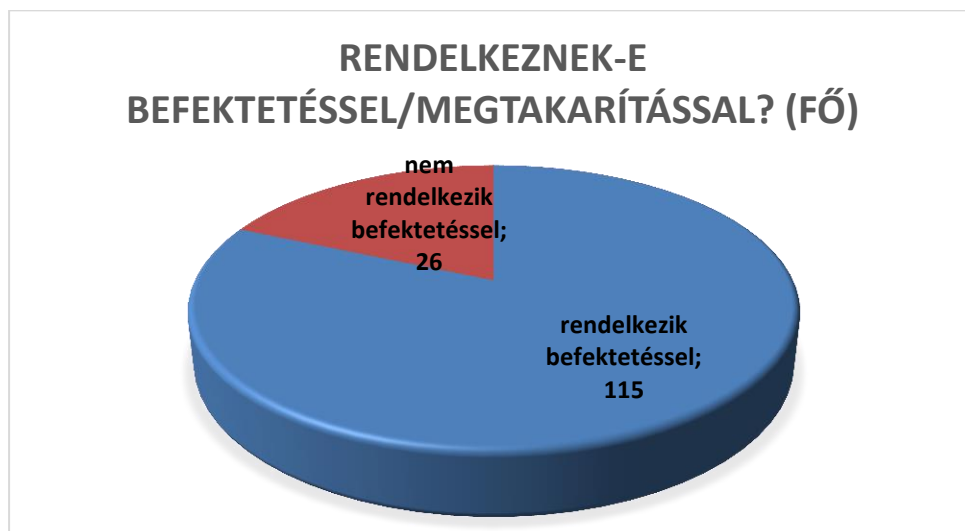
megingásával, amellyel kapcsolatos médiamegjelenések azonban pozitív hatást gyakoroltak a pénzügyi és befektetési ismeretek magasabb szintre lépésével.

17 ábra: A tájékozottság és kockázatvállaló hajlandóság saját belátás szerinti mértéke (n=141)

Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)

A megkérdezettek elég magas arányban rendelkeznek valamilyen formában befektetéssel (18. ábra), amelyből előzetesen akár az a következtetés is levonható lenne, hogy magas arányú portfóliójukban megtalálhatók az állampapírok.

18 ábra: A megkérdezettek rendelkeznek-e befektetéssel/megtakarítással? (n=141)

Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)

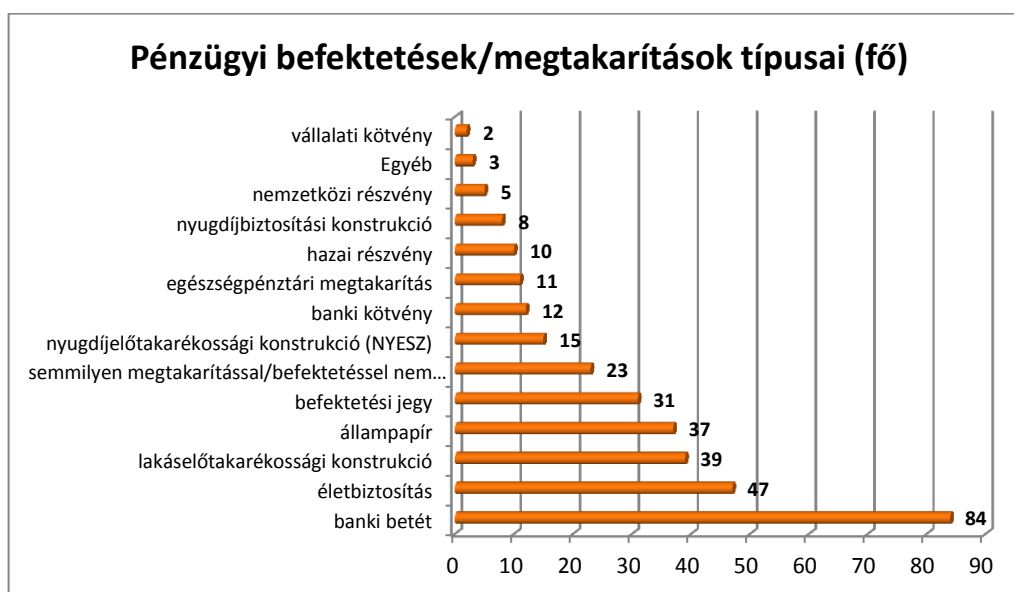
A befektetések devizanemét vizsgálva (19. ábra) néhány kivétellel szinte minden válaszadónál megjelenik a hazai fizetőeszközben történő befektetés, valamint jelentős (19,1%) még az euró alapon befektetéseket eszközölők száma.

19. ábra: A megkérdezettek befektetéseinek devizaneme (n=141)

Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)

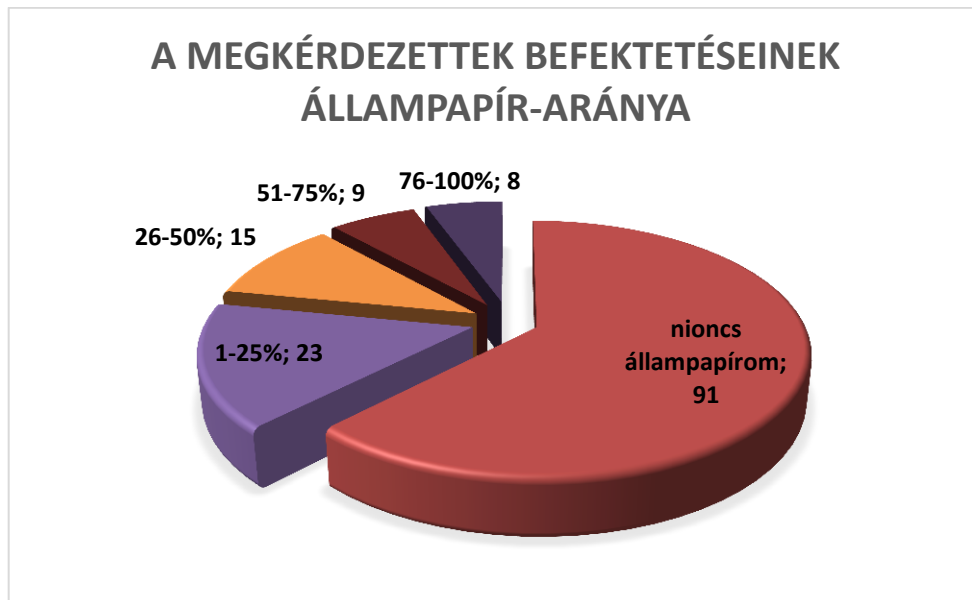
A 20. ábra kitűnően szemlélteti a megkérdezettek döntő részének bizonytalanságát/bizalmatlanságát, azzal összefüggésben, hogy bár az állampapírok lényegesen kedvezőbb feltételeket nyújtanak a banki betéteknél hozam szempontjából, mégsem választják e befektetési formát. A korábbi évekhez hasonlóan jelenik meg a leginkább kedvelt lehetőségek között a biztonságérzetet növelő életbiztosítás, valamint a hosszabb távú célokat megtettesítő befektetések közül a lakáselőtakarékosság, míg az állampapírok a megkérdezettek esetében még a képzeletbeli dobogó legalsó fokát sem érték el.

20. ábra: A megkérdezettek pénzügyi befektetéseinek, megtakarításainak típusai (n=141)

Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)

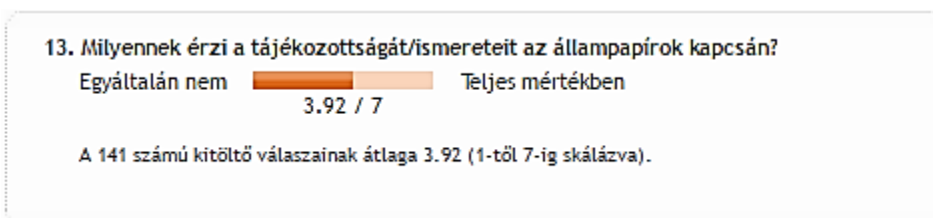
A következő ábra (21. ábra) pedig rendkívül jól szemlélteti a megkérdezettek álláspontját az állampapírok vásárlásával kapcsolatban, ugyanis csak 35,5%-uk portfóliójában találhatóak meg.

21. ábra: A megkérdezettek befektetéseinek állampapír-aránya (n=141)

Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)

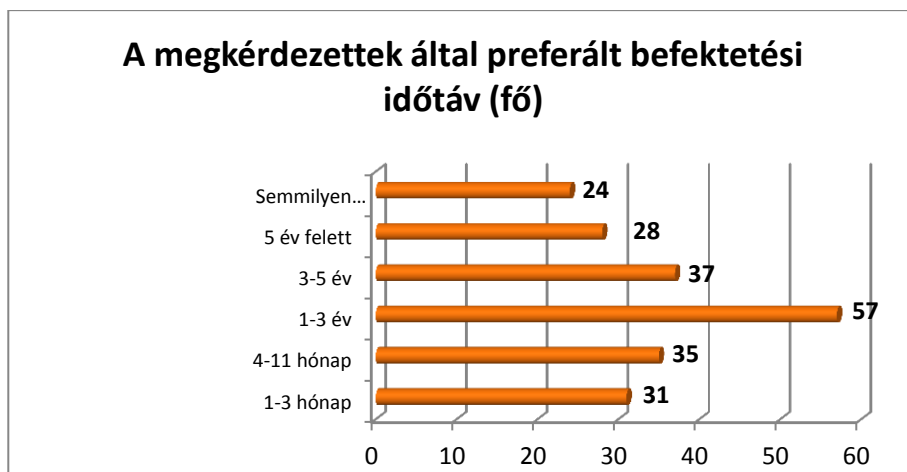
A válaszadók állampapír-ismeretei (22. ábra) saját bevallásuk szerint a kívánatostól igencsak elmaradnak, amely felveti a tájékoztatás és a médiamegjelenések hatékonyságának kérdését, valamint a pénzügyi műveltség fejlesztésének szükségességét

22. ábra: A megkérdezettek állampapír ismeretei (n=141)

Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)

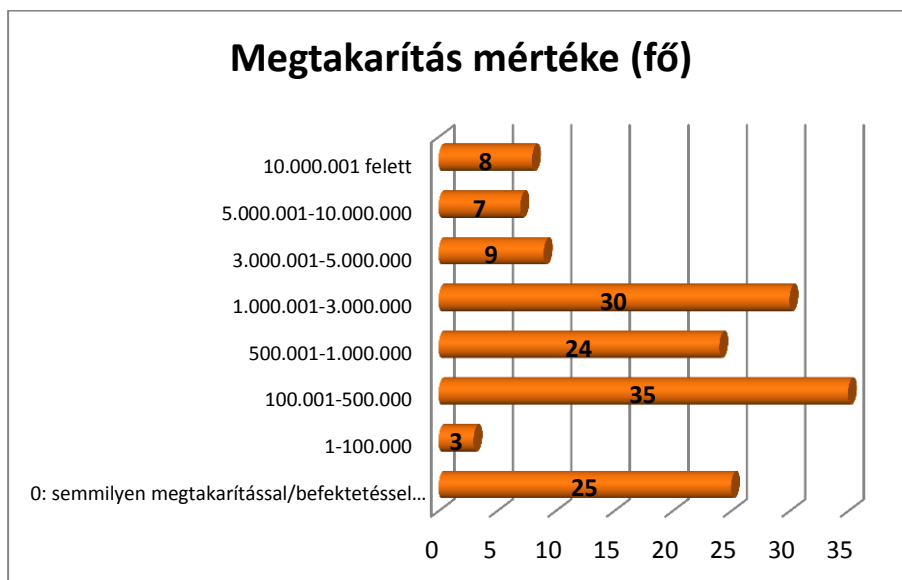
A befektetési időtáv beszűkülése az utóbbi években megfordulni látszott, ugyanis az állampapírok egyeduralma a befektetőket a hosszabb távú, nem az állam berkeibe tartozó befektetések felé sodorta.

23 ábra: A megkérdezettek által preferált befektetési időtáv (n=141)

Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)

Azon téveszmével szemben pedig, hogy manapság a lakosság nem rendelkezik megtakarítással, ellentétes képet mutathat a megkérdezettek által adott, a megtakarítás nagyságrendjére vonatkozó válaszok eredménye (24. ábra), ugyanis csupán a válaszadók 17,7%-a nem tud, vagy nem akar megtakarítani. Természetesen megállapításom a mintára releváns, ugyanakkor azt gondolom, a bemutatott tendencia némiképp ellentmondhat a fenti kijelentésnek.

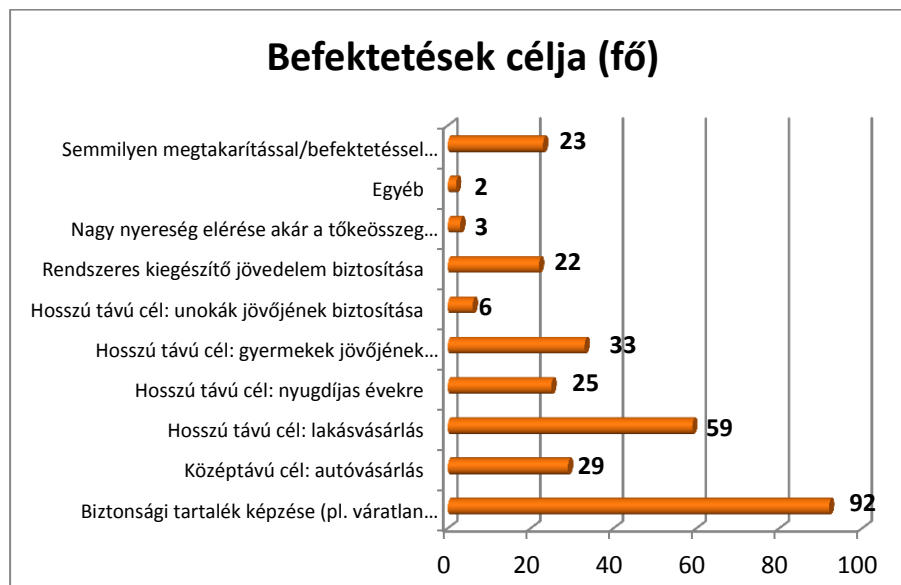

24 ábra: A megkérdezettek megtakarításainak mértéke (n=141)

Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)

A megtakarítások célja (25. ábra) főként egyfajta tartalékképzésre irányul, ugyanis a lakosság jelentős része nem érzi teljesnek biztonságát, s így egy esetleges jövőbeni negatív eseményre felkészülve fekteti be pénzét. A következő csoportban a hosszú távú célokat fedezhetjük fel,

melyek egy jövőbeli lakásvásárlás anyagi fedezetét és a gyerekek jövőjének biztosítását szolgálják.

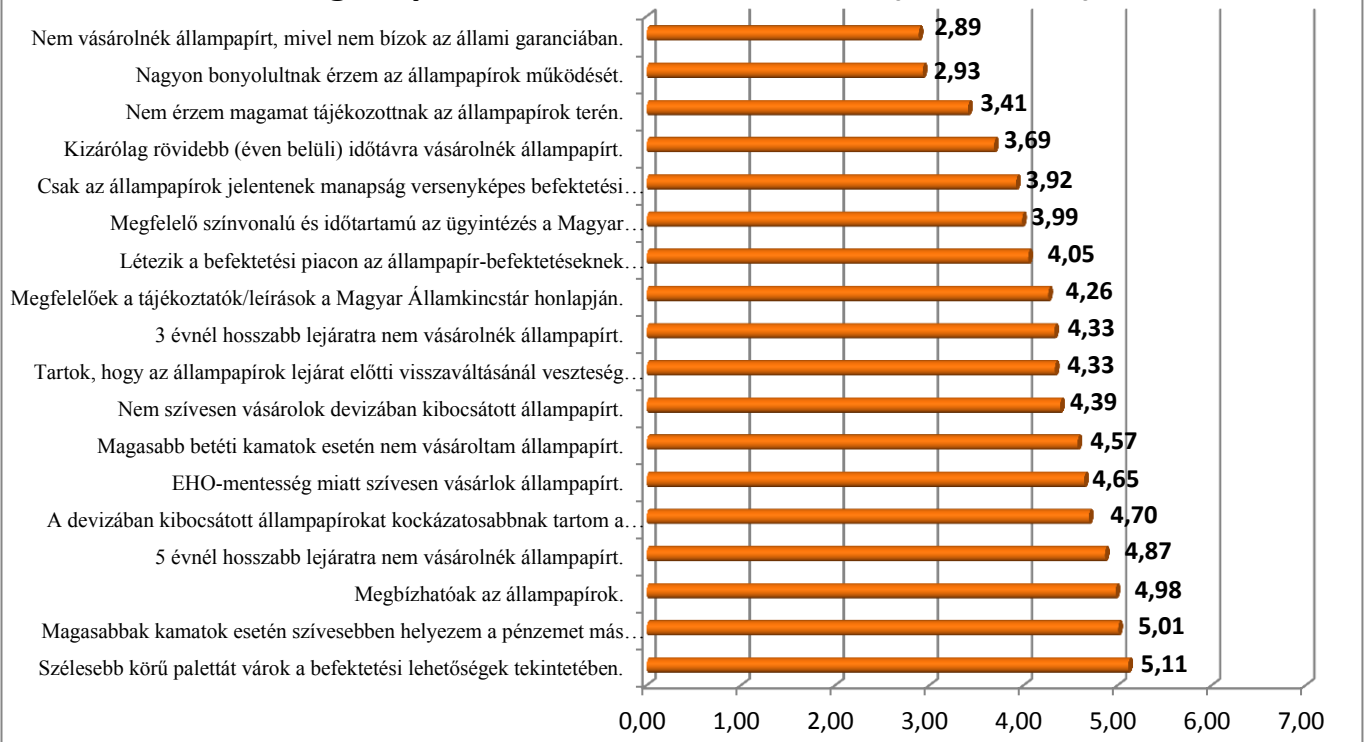
25 ábra: A megkérdezettek befektetésének céljai (n=141)

Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)

Felmérésre került egyes befektetési lehetőségekkel kapcsolatos megállapításoknak a válaszadó saját preferenciarendszerébe sorolása (26. ábra), vagyis a befektetési döntés modellje, melynek a kimeneti lehetőségei azonban igencsak szegényesek a befektetési-piaci kínálat beszűkülése miatt. Ezt a két legfontosabbnak jelölt megállapítás is alátámasztja. A megkérdezettek az állampapírokat megbízható befektetési formának találják, azonban abban is egyet értenek, hogy 5 évnél hosszabb időtartamra vagy más devizanemben nem vásárolnák meg azt.

A megkérdezettek döntő hányada elutasította azon kijelentéseket, hogy az állami garancia nem megbízható, az állampapírt kizárólag éven belüli időtávra érdemes vásárolni, valamint hogy az állampapírok nem elég egyszerű működésűek és nincsenek vele kapcsolatban megfelelő mennyiségű információ birtokában.

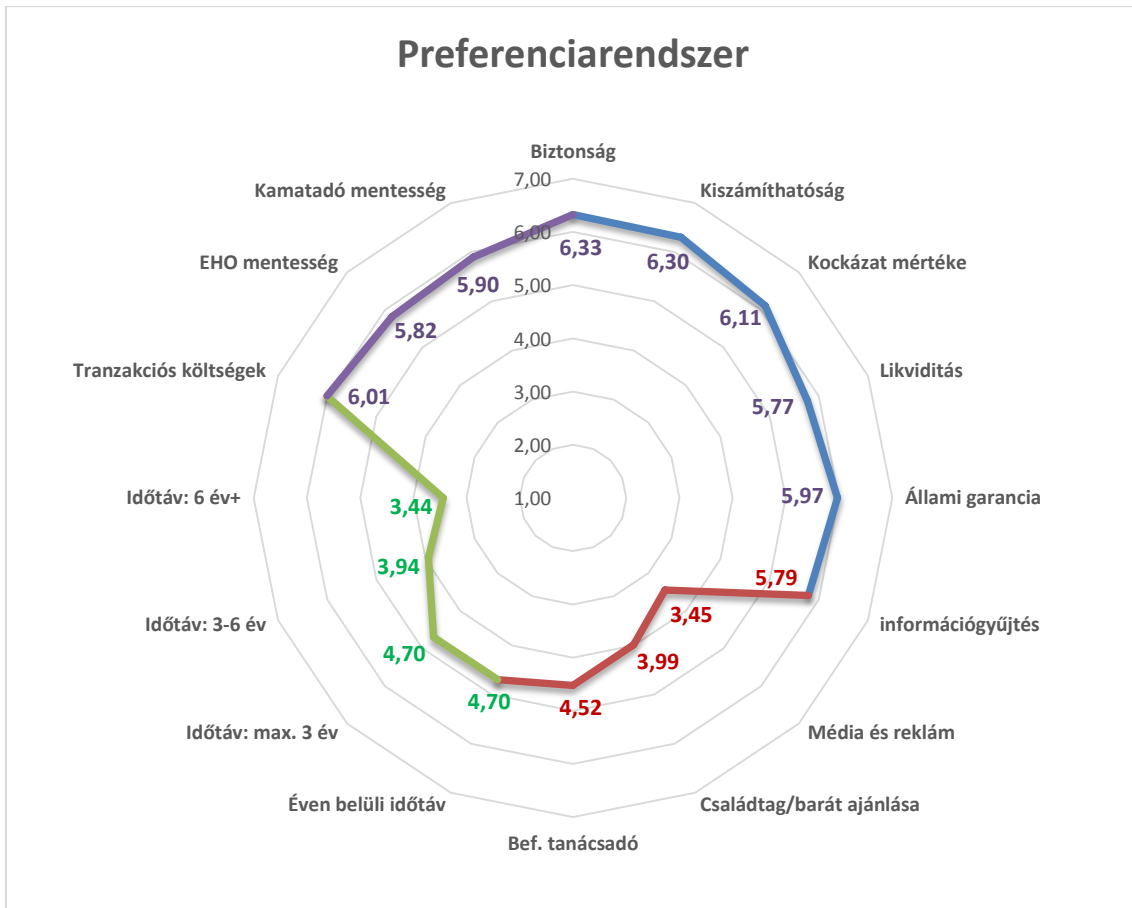
Megállapításokkal való azonosulás (1-7 skálán)

26 ábra: Megállapításokkal való azonosulás (n=141)

Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)

A megkérdezettek állampapír-vásárlási döntési magatartásának tömeges feltérképezéséhez az egyes elemek értékeltetése szolgáltatja a legpontosabb képet, így felmérésre került a befektetők egyes szempontokkal való egyetértésének/egyvet nem értésének skála alapú értékítélete (27. ábra). Az így kapott válaszok alapján a biztonságot, a kiszámíthatóságot, a kockázatot, az állami garanciát és a likviditást, vagyis az állampapírok főbb reklámelemeit mérlegelik elsősorban a megkérdezettek. Ezt követi a költségek áttekintése, amelyek terén az állampapírok szintén előkelő helyet foglalnak el, majd az előzetes információgyűjtés következik a rangsorban. Fontos kiemelni, hogy a befektetési időtáv megjelölése 3 évre tolódott ki, ami a korábbi évek befektetési szokásaihoz képest egyfajta bizalmat sugall. A válaszadók annak ellenére, hogy érdemben szinte csak állampapírok vannak a befektetési piacon, még mindig inkább a szakértők javaslata mellett teszik le voksukat, mintsem a rokoni/baráti szálak ajánlása mellett. A média- és reklámmegjelenések befolyása pedig már igen csekély a befektetésről szóló döntésben, csupán az információszerzés egyik, forrásaként szolgál.

27 ábra: A lakosság befektetési preferenciarendszere (n=141)
Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)

6. ÖSSZEGRZÉS

Az utóbbi években ilyen mértékben még sosem látott növekvő pályára álltak az állampapír-értékesítések, aminek fő motivációja a lakosság részéről az állampapírok költségmentessége, kiszámíthatósága és a betétinél magasabb kamatszint realizálásának lehetősége. A költségmentességet megtestesítő ingyenes számlavezetés manapság rendkívül fontos a befektetők számára, mivel az ügyfelek jelentős része rendkívül költségérzékeny vált, s kockázatmentesen szeretne minél magasabb hozamot elérni, természetesen mindenféle díj és tranzakciós költség nélkül. Így kerülhettek képbe, s egyúttal középpontba a szinte kockázat- és költségmentes állampapírok, melyek napjainkban rendkívül széles palettát fednek le.

Alapos kutatás után azonban fellelhetünk egy, talán még az előbbieknél is fontosabb szempontot a befektetők részéről, a bizalmat. Manapság ez a fő mozgatórugója a közép- és nagybefektetőknek, mivel bár ők a végső döntéshozók, de a befektetési tanácsadó véleménye, ajánlása és a belé vetett bizalom határozza meg a kiválasztandó befektetési formát. Megemlítést érdemel azonban a GfK 2015-ben végzett – a pénzügyi kultúrát feltérképezni kívánó – kutatásának egyik fő eredménye, miszerint a 18-79 éves lakosság csupán 42 százaléka tudott megtakarítást képezni az elmúlt évben, akik jelentős aránya azonban a félretett pénzt nem kamatoztatta, hanem csak folyószámláján (24 %), vagy készpénzben tartotta (11%). Eme reprezentatív eredmény is alátámasztja az állampapírok „KIÉRDEMELT BIZALOM” szlogenjének kétségeit, vagyis hogy az állampapírok valóban az önmaguk által nyújtott feltételeknek és lehetőségeknek, vagy éppen ellenkezőleg, a befektetési piac beszűkülésének köszönhetik –napjainkban egészen nagy arányú - népszerűségüket. Kutatási mintám kitöltői esetében hasonló tendencia figyelhető meg, ugyanis míg a válaszok alapján a döntő rész legjobb befektetésként jellemzi az állampapírokat, addig a gyakorlatban igencsak csekély hányaduk befektetési portfóliójában találhatóak meg ténylegesen (25,2%), ami a bizonytalanságot, az elhatározottság hiányát és az állampapírok intézményével való azonosulás hiányát támasztja alá. E bizonytalanság pedig főként a befektetési ismeretek alacsony szintjére, valamint a pénzügyi kultúra meghonosodásának hiányára vezethető vissza, a GfK-kutatási eredmények szintén megerősítenek.

Szélesebb körökre kiterjesztve azonban kijelenthető, hogy a kisbefektetők esetében - a befektetési időtávtól és a befektetési összegtől függetlenül - az állampapír az egyik, ha nem a legracionálisabb befektetési forma a lakosság kevésbé kockázattűrő részének, mivel hasonló hozamú alternatívaként csak a némileg már magasabb kockázati szintekkel rendelkező

befektetési-, pénzpiaci- és kötvényalapok jelennek meg a kínálati oldalon. Kiemelendő azonban, hogy bár napjaink egyik legkedvezőbb befektetési konstrukciójáról beszélünk, mélyreható termékismeret ellenére, mégsem örvend túlságosan nagy népszerűségnek, ugyanis a befektetési piac lehetőségeihez mérten felettébb alacsony arányt vélhetünk fedezni annak ellenére, hogy napjainkban lényegében már mindenhol az állampapír-vásárlást ösztönző plakátokat és médiamegjelenéseket láthatunk. Ez a tendencia egyes elemzők szerint a piaci nyugtalanságnak köszönhető.

Az értékesítések ismét növekvő pályára állításához a legcélravezetőbb törekvés véleményem szerint az államba vetett bizalom újbóli helyreállítása lenne. Ezt pedig az állam csak a pénzügyi intézményekkel való együttműködéssel érhetné el, ugyanis mégiscsak az értékesítési lánc egyik legfontosabb eleméről beszélhetünk, ahol az értékesítések legjelentősebb hányada megy végbe. Ha sikerülne a magyar megtakarítási állomány legjelentősebb hányadát birtokukban tudó pénzügyi intézményeket még inkább érdekeltté tenni az állampapír-értékesítésben, a jelenleginél is magasabb szintre emelkedhetne az állampapír-állomány, s ezáltal még inkább megvalósulhatna az állam által hön áhított belső adósságfinanszírozás magasabb aránya. A legfontosabb azonban, hogy a befektetési bizalom helyreállítása érdekében szintén elengedhetetlen lenne a pénzügyi intézményrendszer összefogása, az átláthatóság magasabb szintre emelése és a pénzügyi alpműveltség megteremtése a lakosság számára. Eme struktúra követésével évek elteltével újra szilárd alapokra állítható lenne a befektetési piac irányába korábban már megtestesülő bizalom.

A kutatás során összegyűjtött információk, tapasztalatok, válaszok és vélemények alapján így kétségbe vonható az állampapírok szlogenje, a KIÉRDÉMELT BIZALOM. Sokkal inkább beszélhetünk megsarcolt alternatívákról vagy állampapírok fogságáról, melynek következtében kényszerűségből fordult a befektetők döntő hányada az állampapírok felé. Ez valójában nem az államba vetett bizalmat, sokkal inkább a befektetők racionalitását mutatja. Ezt támasztja alá, hogy a befektetők jelentős része a folyamatosan csökkenő hozamszint következtében – hozamvesztéseik minimalizálása miatt – hozamvadásszá vált, vagyis ha valamely befektetési forma azonos vagy hasonló kockázat mellett magasabb hozamot tud garantálni, a befektetők lépni fognak, s átcsoportosítják megtakarításaikat.

6.1. A HIPOTÉZISVIZSGÁLAT EREDMÉNYEI

Az összegyűjtött adatok elemzése és rendszerezése után ellenőrzésre kerültek a felállított hipotézisek, melyek a primer és szekunder információk alapján kerültek alátámasztásra, illetve elutasításra (28. ábra).

A kapott válaszok alapján megállapítom, hogy az állampapírok ugyan vonzóak a befektetők számára, azonban a beléjük vetett bizalom inkább a további alternatívák hiányából adódik, így az erre vonatkozó 1. hipotézis elutasításra került.

A primer kutatási eredmények alapján látszik, hogy jelentős mértékben befolyásolja a befektetési döntést a befektetési tanácsadó ajánlása, mivel – diverzifikált – befektetéseiket a befektetők gyakran nem látják át teljes mértékben. Ezáltal a 2. hipotézis elfogadásra került azzal a megjegyzéssel, hogy a lakosság körében végzett kérdőíves felmérés a mintára vonatkozóan ezt nem igazolta.

A 3. hipotézis esetében a befektetők egy jelentős részénél fontos az államba vetett bizalom, annak ellenére, hogy a nagybefektetők kijelenthetően féltik pénzüket az államtól. A 4. hipotézist azonban elutasítottunk tekinthetjük, ugyanis bár az esetükben a portfólió jelentős részét képezheti napjaink hozamkörnyezetében, azonban a kisbefektetők számára az állampapírok testesítik meg az optimális befektetéseket.

Az 5. hipotézis esetében megoszlott a lakosság véleménye, mivel a pszichológiaiak hitt előny valójában nem létezik, hanem más tényezők bújnak meg a döntés mögött, mint például a hozam- és költségkülönbség együttese, amely unszimpatia fenn nem állása nélkül behozhatatlan előnyt teremt az állampapíroknak.

	Hipotézisek	Elfogadás	Elvetés
H1:	<i>Az állampapírok népszerűségüket a beléjük vetett bizalomnak köszönhetik.</i>		
H2:	<i>A befektetők figyelnek befektetéseik diverzifikációjára és jelentős figyelmet fordítanak portfóliójuk szélessávvú összetételére.</i>		
H3:	<i>H3: Az állampapír-befektetések során a döntés meghozatalában a legfontosabb tényező az államba vetett bizalom.</i>		
H4:	<i>H4: Leginkább a nagybefektetők körében közkedveltek az állampapírok, mint befektetési formák.</i>		

H5:	<i>A befektetési döntés során plusz előnyt jelent az állami garancia a banki betétek banki- és OBA garanciájával szemben.</i>		
------------	---	--	---

28. ábra: Összesítő táblázat a hipotézisvizsgálat eredményeiről

Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016) a hipotézisvizsgálat eredményei alapján, 2016

6.2. ÖSSZEFÜGGÉS-VIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

Annak megállapítására, hogy milyen kapcsolat mutatható ki a válaszadóra jellemző egyes tulajdonságok és az állampapírokba vetett bizalom mértéke között, összefüggés-vizsgálatokat végeztem. Az elemzést mennyiségi adatokká történő transzformálást követően a kétváltozós korrelációanalízis, vagyis a Pearson féle korrelációs együttható számszerűsítésével és értékelésével, technikai értelemben pedig az MS Excel program Adatelemzés adta Korrelációanalízis lehetőségével végeztem el. Az együttható értéke -1 és +1 közötti lehet. Abszolút értékét tekintve pedig a következő kategóriákat vettem figyelembe: 0,00 és 0,40 között laza kapcsolat, vagy a kapcsolat hiánya, 0,41 és 0,70 között közepes, 0,71 és 0,90 között szoros, 0,91 és 1,00 között igen szoros a kapcsolat [Molnár, 2007]. A vizsgálatba bevont változók (összesen 8 db) demográfiai és egyéb jellemzők voltak.

Megnevezés	Nemi hovatartozás	Az állampapír megbízhatósága
Nemi hovatartozás	1	
Az állampapír megbízhatósága	-0,20481202	1

Megnevezés	Az állampapír megbízhatóságára vonatkozó értékelés	Adott korcsoportba tartozás
Az állampapír megbízhatóságára vonatkozó értékelés	1	
Adott korcsoportba tartozás	0,13993119	1

Megnevezés	Iskolai végzettség	Az állampapír megbízhatóságára vonatkozó értékelés
Iskolai végzettség	1	
Az állampapír megbízhatóságára vonatkozó értékelés	0,047635	1

Megnevezés	Az állampapír megbízhatóságára vonatkozó értékelés	Lakóhely
Az állampapír megbízhatóságára vonatkozó értékelés	1	
Lakóhely	-0,14015	1

Megnevezés	Jövedelmi helyzet	Az állampapír megbízhatóságára vonatkozó értékelés
Jövedelmi helyzet	1	
Az állampapír megbízhatóságára vonatkozó értékelés	0,240363	1

Megnevezés	Az állampapír megbízhatóságára vonatkozó értékelés	Pénzügyi ismeretek szintje
Az állampapír megbízhatóságára vonatkozó értékelés	1	
Pénzügyi ismeretek szintje	0,200053	1

Megnevezés	Befektetési termékekkel kapcsolatos tájékozottság	Az állampapír megbízhatóságára vonatkozó értékelés
Befektetési termékekkel kapcsolatos tájékozottság	1	
Az állampapír megbízhatóságára vonatkozó értékelés	0,213676	1

Megnevezés	Az állampapír megbízhatóságára vonatkozó értékelés	Kockázatvállalási hajlandóság
Az állampapír megbízhatóságára vonatkozó értékelés	1	
Kockázatvállalási hajlandóság	0,042726	1

29. ábra: A korrelációanalízis eredményei

Forrás: saját számítás és szerkesztés

A lefuttatott eredmények alapján megállapítottam, hogy egyik vizsgált változó sem volt statisztikailag kimutatható összefüggésben a válaszadóknak az állampapír megbízhatóságának értékelésére adott válaszával (29. ábra), a számított korrelációs együtthatók nem érték el a 0,4-et. Ez azt jelenti, hogy sem a nemi hovatartozás, sem a válaszadó életkora, iskolai végzettsége, lakóhelye, jövedelmi helyzete, pénzügyi ismereteinek és a befektetési területen való tájékozottságának szintje és a kockázatvállalási hajlandóság sem befolyásolta szignifikáns mértékben azt, hogy a megkérdezett mennyire tekintette az állampapírokat megbízhatónak.

IRODALOMJEGYZÉK:

- GfK Kutatóintézet: Magyarok és a pénzügyi kultúra: "Tűzz ki pénzügyi célokat!" (2015)
- Naresh K. Malhotra – Simon Judit: Marketingkutató (2009), Budapest, Akadémiai Kiadó Zrt.
- Zvi Bodie – Alex Kane – Alan J. Marcus (2005): Befektetések, Budapest: Aula Kiadó, ISBN:9789639585423
- Gál Erzsébet (2009): Praktikus bankszakmai ismeretek, Budapest: Saldo Zrt., ISBN: 9789636383909
- Sági Judit (2007): Banktan, Budapest: Saldo Zrt., ISBN:9789636382353
- DR. MOLNÁR T. (2007): *Egyszerűen statisztika*, Perfekt Kiadó, Budapest; ISBN 978-963-394-716-6
- KÖVES P. – PÁRNICZKY G (1975): *Általános statisztika*, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest

ONLINE, FORRÁSOK:

- http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_statkozlemeny/mnbhu_monaggr_regi/mnbhu_bm_1303/hitelintezet_sajto1303_hu.pdf (letöltés dátuma: 2016-03-04)
- <http://www.akk.hu>
- <http://www.allampapir.hu>
- http://www.portfolio.hu/befektetes/befektetesi_alapok/most_fektessunk_allampapirokbaminden_amit_tudni_kell_roluk.4.204942.html (letöltés dátuma: 2015.10.25.)
- http://www.portfolio.hu/befektetes/befektetesi_alapok/tuti_befektetes_a_kornyekunkon_az_uj_index_megmondja.4.205136.html (letöltés dátuma: 2015.10.25.)
- http://www.penzcentrum.hu/megtakaritas/miert_tart_valaki_szazezreket_milliokat_befottesuvegben.1042450.html?utm_source=index_box_landing&utm_medium=penzcentrum_cimlapon_doboz&utm_campaign=penzcentrum_cimlapon (letöltés dátuma: 2015.11.08.)
- http://hvg.hu/gazdasag/20141028_Ujabb_szeptort_vereztet_ki_a_kormany (letöltés dátuma: 2014.10.30.)

- http://mfor.hu/cikkek/Epp_kiabrandul_a_lakossag_az_allampapirokbol_.html
(letöltés dátuma: 2016.04.11.)
- http://mfor.hu/cikkek/Hova_tunt_100_milliardnyi_kotveny_Mast_mond_az_MNB_es_mast_az_AKK.html (letöltés dátuma: 2015.11.15.)
- http://www.portfolio.hu/vallalatok/it/koszonjuk_penzugyi_rezsicsokkentok_keszpenzen_fuldoklik_az_orzag.230222.html (letöltés dátuma: 2016.04.15.)
- http://www.portfolio.hu/befektetes/allampapirpiac/vigyazz_allampapirral_is_lehet_bukni.1.230475.html (letöltés dátuma: 2016.04.19.)
- <https://www.raiffeisen.hu/maganszemely/megtakaritas-befektetes/tartos-befektetesi-szerzodes/ertekpapirszaml> (letöltés dátuma: 2016.04.25.)

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Betéti átlagkamatok alakulása, forrás: http://www.portfolio.hu/finanszirozás/biztosítók_penzterek/megvan_hova_menekiti_penzet_a_magyar_lakosság.227383.html , letöltés dátuma: 2016.04.25.....	4
2. ábra: A forgalomban lévő készpénzállomány alakulása, forrás: http://www.portfolio.hu/finanszirozás/biztosítók_penzterek/megvan_hova_menekiti_penzet_a_magyar_lakosság.227383.html , letöltés dátuma: 2016.04.25.....	5
3. ábra: A lakossági állampapír-állomány http://www.portfolio.hu/deviza_kotveny/allampapirpiac/minden_masodik_felretett_forintunk_at_onkent_adjuk_oda_az_allamnak.229736.html , letöltés dátuma: 2016.04.05.	7
4. ábra: A 3 hónapos DKJ hozamának alakulása, forrás: www.akk.hu , letöltés dátuma: 2016.03.08.....	12
5. ábra: A 3 éves kötvényaukciók főbb adatai, forrás: http://www.portfolio.hu , letöltés dátuma: 2016.03.03	13
6. ábra: A 5 éves kötvényaukciók főbb adatai, forrás: http://www.portfolio.hu , letöltés dátuma: 2016.03.03	14
7. ábra: A 10 éves kötvényaukciók főbb adatai , forrás: www.portfolio.hu , letöltés dátuma: 2016.03.03.....	15
8. ábra: A TBSZ működése, forrás: https://www.raiffeisen.hu/maganszemely/megtakaritas-befektetes/tartos-befektetesi-szerzodes/ertekpapirszaml , letöltés dátuma: 2014.11.16	17
9. ábra: Lakossági állampapírok jelenlegi hozamai, forrás: http://www.akk.hu saját szerkesztés.....	18

10. ábra: Veszteség nélküli eladáshoz szükséges napok száma http://www.portfolio.hu/befektetes/allampapirpiac/vigyazz_allampapirral_is_lehet_bukni.1.230475.html , letöltés dátuma: 2016.04.19	22
11. ábra: A kutatás logika vázát szemléltető algoritmus, Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016).....	27
12. ábra: A megkérdezettek nemek szerinti megoszlása, Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016).....	29
13. ábra: A megkérdezettek kor szerinti megoszlása, Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)	30
14. ábra: A megkérdezettek iskolai végzettség szerinti megoszlása, Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)	30
15. ábra: A megkérdezettek lakóhely szerinti megoszlása, Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016).....	31
16. ábra: A megkérdezetteknek a háztartásunkban egy főre jutó jövedelemszintek szerinti megoszlása, Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)	31
17. ábra: A tájékozottság és kockázatvállaló hajlandóság saját belátás szerinti mértéke, Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016).....	32
18. ábra: A megkérdezettek rendelkeznek-e befektetéssel/megtakarítással?, Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)	32
19. ábra: A megkérdezettek befektetéseinek devizaneme, Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016).....	33
20. ábra: A megkérdezettek pénzügyi befektetéseinek, megtakarításainak típusai, Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)	33
21. ábra: A megkérdezettek befektetéseinek állampapír-aránya, Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)	34
22. ábra: A megkérdezettek állampapír ismeretei, Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)	34
23. ábra: A megkérdezettek által preferált befektetési időtáv , Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016).....	35
24. ábra: A megkérdezettek megtakarításainak mértéke, Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016).....	35
25. ábra: A megkérdezettek befektetésének céljai, Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)	36

26 ábra: Megállapításokkal való azonosulás, Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)	37
27 ábra: A lakosság befektetési preferenciarendszere, Forrás: saját szerkesztés, primer kutatási eredmények alapján (2016)	38
28. ábra: Összesítő táblázat a hipotézisvizsgálat eredményeiről, Forrás: saját szerkesztés, a hipotézisvizsgálat eredményei alapján, 2016	42
29. ábra: A korrelációanalízis eredményei, forrás: saját számítás és szerkesztés	43

MELLÉKLETEK LISTÁJA

1. sz. melléklet: online kérdőíves megkérdezés eredményei
2. sz. melléklet: online kérdőíves megkérdezés sablonja
3. sz. melléklet: befektetési életciklus-modell

A „Befektetői észlelések az állampapírok fogságában” kérdőív eredményei

A kitöltők statisztikai adatai:

A válaszadók létszáma: 141

Az eredmények összefoglalása

1. DEMOGRÁFIAI ADATOK

NEME

Nő	89		63.1%
Férfi	52		36.9%
Összes válasz	141		

2. KORA

0-25 év	61		43.3%
26-40 év	42		29.8%
41-60 év	31		22%
60 év felett	7		5%
Összes válasz	141		

3. ISKOLAI VÉGZETTSÉGE

általános iskola	3		2.1%
szakiskola	4		2.8%
szakközépiskola	14		9.9%
gimnázium	19		13.5%
technikum	0		0%
OKJ-s középfokú szakképzettség	3		2.1%
OKJ-s felsőfokú szakképzettség	16		11.3%
főiskola	50		35.5%
egyetem	29		20.6%
egyetem (PhD)	3		2.1%
Egyéb	0		0%
Összes válasz	141		

4. LAKÓHELY

megyeszékhely	58		41.1%
város	28		19.9%
község	16		11.3%
falu	39		27.7%
Egyéb	0		0%
Összes válasz	141		

5. Háztartásában milyen mértékű az egy főre jutó jövedelem?

100.000 Ft alatt	41		29.1%
100.000-150.000 Ft	49		34.8%
150.000-200.000 Ft	29		20.6%
200.000-250.000 Ft	12		8.5%
250.000-300.000 Ft	2		1.4%
300.000 Ft felett	8		5.7%
Összes válasz	141		

6. Milyennek értékeli pénzügyi ismereteit? (Értékelje az alábbi skálán!)

Nagyon rossz Kiváló

4.89 / 7

A 141 számú kitöltő válaszainak átlaga 4.89 (1-től 7-ig skálázva).

7. Milyennek ítéli meg ismereteit/tájékozottságát a befektetési termékekkel kapcsolatban? (Értékelje az alábbi skálán!)

Nagyon alacsony Kiváló

4.11 / 7

A 141 számú kitöltő válaszainak átlaga 4.11 (1-től 7-ig skálázva).

8. Milyennek ítéli meg kockázatvállaló hajlandóságát? (Értékelje az alábbi skálán!)

Nagyon alacsony Nagyon magas

3.52 / 7

A 141 számú kitöltő válaszainak átlaga 3.52 (1-től 7-ig skálázva).

9. Ön rendelkezik-e befektetéssel/megtakarítással?

igen 115 81.6%

nem 26 18.4%

Összes válasz 141

10. Milyen devizanemben van megtakarítása/befektetése? (több válasz lehetséges) (Opcionális kérdés)

HUF 111 62.7%

EUR 27 15.3%

USD 11 6.2%

CHF 1 0.6%

GBP 1 0.6%

Nincs befektetésen/megtakarításom. 25 14.1%

Egyéb 1 0.6%

Összes válasz 177

Egyéb válaszok:

- ingatlan

11. TÉMASPECIFIKUS KÉRDÉSEK

BEFEKTETÉSEKHEZ KAPCSOLÓDÓ ÁLTALÁNOS KÉRDÉSEK

Milyen pénzügyi termékkel rendelkezik az alábbiak közül? (több válasz lehetséges)

banki betét 84 25.7%

befektetési jegy 31 9.5%

banki kötvény 12 3.7%

vállalati kötvény 2 0.6%

hazai részvény 10 3.1%

nemzetközi részvény 5 1.5%

állampapír 37 11.3%

egészségpénztári megtakarítás 11 3.4%

nyugdíj-előtakarékossági konstrukció (NYESZ) 15 4.6%

nyugdíjbiztosítási konstrukció 8 2.4%

lakáselőtakarékosági konstrukció 39 11.9%

életbiztosítás 47 14.4%

semmilyen megtakarítással/befektetéssel nem rendelkezem 23 7%

Egyéb 3 0.9%

Összes válasz 327

Egyéb válaszok:

- Külföldi befektetés
- KKJ
- ingatlan

12. Befektetési portfóliójában milyen részarányt képviselnek az állampapírok? (több válasz lehetséges)

0% (nem rendelkezem állampapír- 91 62.3%

befektetésekkel) 23 15.8%

1-25% 15 10.3%

26-50% 9 6.2%

51-75% 8 5.5%

76-100% 8 5.5%

Összes válasz 146

13. Milyennek érzi a tájékozottságát/ismereteit az állampapírok kapcsán?

Egyáltalán nem Teljes mértékben

A 141 számú kitöltő válaszainak átlaga 3.92 (1-től 7-ig skálázva).

14. Ön általában milyen időtávban/ideőtávokban gondolkodik megtakarításainak/befektetéseinek elhelyezése során?(több válasz lehetséges)

1-3 hónap	31		14.6%
4-11 hónap	35		16.5%
1-3 év	57		26.9%
3-5 év	37		17.5%
5 év felett	28		13.2%
Semmilyen megtakarítással/befektetéssel nem rendelkezem	24		11.3%
Összes válasz	212		

15. Milyen összegű megtakarítással/befektetéssel rendelkezik?

1-100.000	3		2.1%
100.001-500.000	35		24.8%
500.001-1.000.000	24		17%
1.000.001-3.000.000	30		21.3%
3.000.001-5.000.000	9		6.4%
5.000.001-10.000.000	7		5%
10.000.001 felett	8		5.7%
0: semmilyen megtakarítással/befektetéssel nem rendelkezem	25		17.7%
Összes válasz	141		

16. Mi általában a célja a megtakarításainak/befektetéseinek? (több válasz lehetséges)

Biztonsági tartalék képzése (pl. váratlan kiadások fedezésére)	92		31.3%
Középtávú cél: autóvásárlás	29		9.9%
Hosszú távú cél: lakásvásárlás	59		20.1%
Hosszú távú cél: nyugdíjas évekre	25		8.5%
Hosszú távú cél: gyermekek jövőjének biztosítása	33		11.2%
Hosszú távú cél: unokák jövőjének biztosítása	6		2%
Rendszeres kiegészítő jövedelem biztosítása	22		7.5%
Nagy nyereség elérése akár a tőkeösszeg kockáztatásával	3		1%
Semmilyen megtakarítással/befektetéssel nem rendelkezem	23		7.8%
Egyéb	2		0.7%
Összes válasz	294		

Egyéb válaszok:

- Nyereség, de nem feltétlenül nagy.
- hitel előtörlesztés

17. Tételezzük fel, hogy Önnek lehetősége nyílik az állampapír-vásárlásra. (Jelölje az alábbi skálán, mennyire ért egyet a megállapításokkal!)

Megbízhatónak tartom az állampapírokat.

1 nem értek egyet	3		2.1%
2	8		5.7%
3	15		10.6%
4	27		19.1%
5	27		19.1%
6	32		22.7%
7 egyetértek	29		20.6%

Mivel az EHO-t nem kell megfizetni az állampapíroknál, így szívesen választom.

Amíg magasabbak voltak a betéti kamatok, nem vásároltam állampapírt.

Ha magasabbak lesznek a kamatok, úgy szívesebben helyezem a pénzemet más termékekbe.

Soha nem vásárolnék állampapírt, mivel nem bízok az állami garanciában.

Csak az állampapírok jelentenek manapság versenyképes befektetési formát hozamok és költségek szempontjából.

Létezik a befektetési piacon az állampapír-befektetéseknek versenyképes alternatívája.

Nem szívesen vásárolok devizában kibocsátott állampapírt.

1 nem értek egyet	12		8.5%
2	14		9.9%
3	19		13.5%
4	25		17.7%
5	29		20.6%
6	17		12.1%
7 egyetértek	25		17.7%

Nagyon bonyolultnak érzem az állampapírok működését.

1 nem értek egyet	26		18.4%
2	33		23.4%
3	42		29.8%
4	20		14.2%
5	10		7.1%
6	5		3.5%
7 egyetértek	5		3.5%

Nem érzem magamat tájékozottnak az állampapírok terén.

1 nem értek egyet	18		12.8%
2	31		22%
3	31		22%
4	24		17%
5	20		14.2%
6	7		5%
7 egyetértek	10		7.1%

Kizárólag rövidebb (éven belüli) időtávra vásárolnék állampapírt.

1 nem értek egyet	28		19.9%
2	17		12.1%
3	17		12.1%
4	28		19.9%
5	21		14.9%
6	20		14.2%
7 egyetértek	10		7.1%

3 évnél hosszabb lejáratra nem vásárolnék állampapírt.

1 nem értek egyet	17		12.1%
2	8		5.7%
3	18		12.8%
4	24		17%
5	35		24.8%
6	21		14.9%
7 egyetértek	18		12.8%

5 évnél hosszabb lejáratra nem vásárolnék állampapírt.

1 nem értek egyet	14		9.9%
2	7		5%
3	18		12.8%
4	18		12.8%
5	12		8.5%
6	32		22.7%
7 egyetértek	40		28.4%

Szélesebb körű palettát várok a befektetési lehetőségek tekintetében.

1 nem értek egyet	4		2.8%
-------------------	---	--	------

2	3		2.1%
3	19		13.5%
4	27		19.1%
5	25		17.7%
6	20		14.2%
7 egyetértek	43		30.5%

Tartok, hogy az állampapírok lejárat előtti visszaváltásánál veszteség érhet.

1 nem értek egyet	9		6.4%
2	15		10.6%
3	19		13.5%
4	27		19.1%
5	32		22.7%
6	26		18.4%
7 egyetértek	13		9.2%

A devizában kibocsátott állampapírokat kockázatosabbnak tartom a forint alapúaknál.

1 nem értek egyet	10		7.1%
2	6		4.3%
3	14		9.9%
4	31		22%
5	33		23.4%
6	20		14.2%
7 egyetértek	27		19.1%

Megfelelő színvonalú és időtartamú az ügyintézés a Magyar Államkincstárban.

1 nem értek egyet	13		9.2%
2	1		0.7%
3	24		17%
4	63		44.7%
5	24		17%
6	9		6.4%
7 egyetértek	7		5%

Megfelelőek a tájékoztatók/leírások a Magyar Államkincstár honlapján.

1 nem értek egyet	10		7.1%
2	5		3.5%
3	17		12.1%
4	51		36.2%
5	34		24.1%
6	12		8.5%
7 egyetértek	12		8.5%

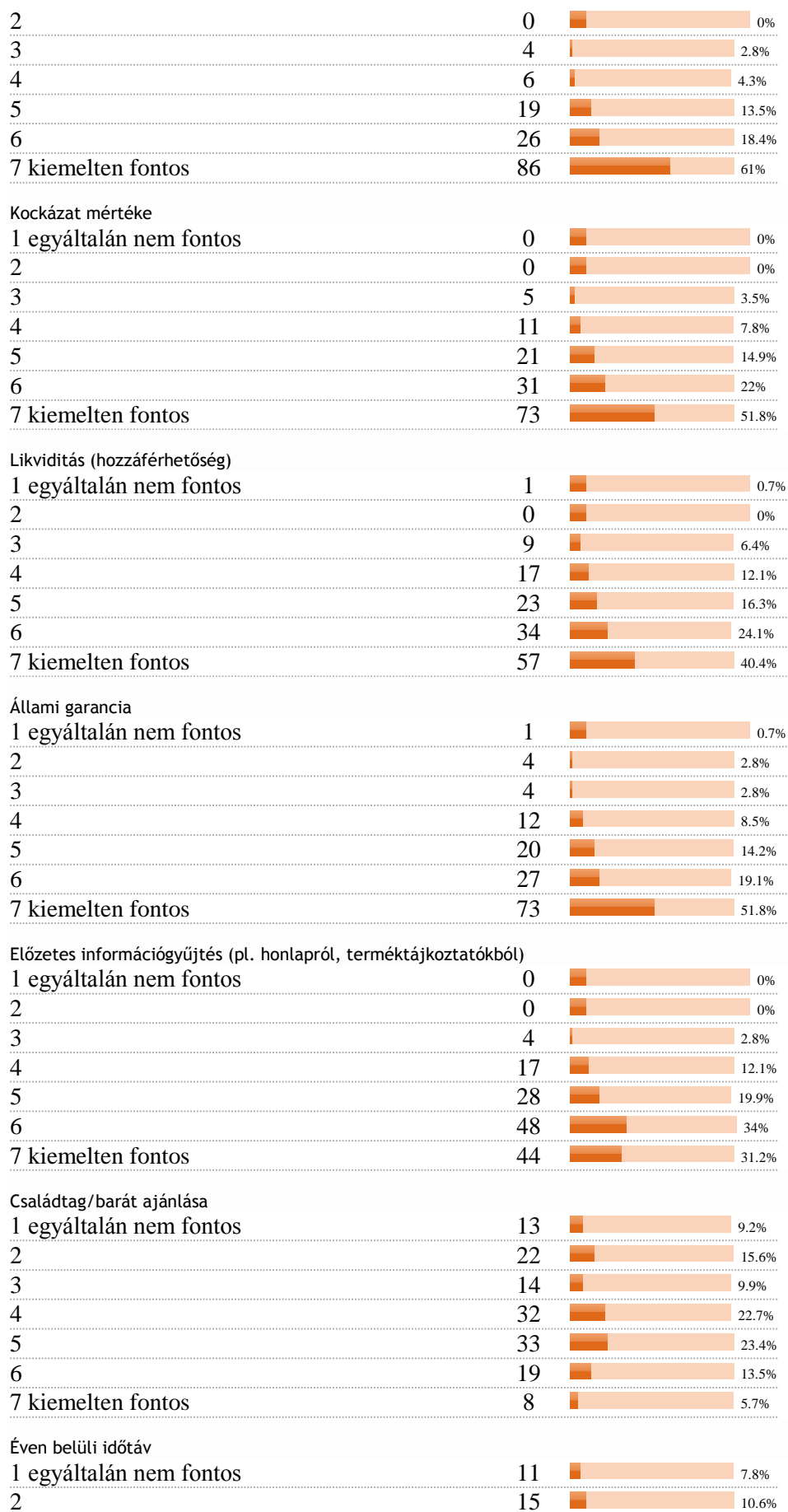
18. Tételezzük fel, hogy Önnek lehetősége nyílik az állampapír-vásárlásra. (Jelölje a skálán milyen mértékben meghatározóak az alábbiak!)

Biztonság

1 egyáltalán nem fontos	0		0%
2	0		0%
3	1		0.7%
4	12		8.5%
5	15		10.6%
6	25		17.7%
7 kiemelten fontos	88		62.4%

Kiszámíthatóság

1 egyáltalán nem fontos	0		0%
-------------------------	---	--	----

3	10		7.1%
4	26		18.4%
5	20		14.2%
6	26		18.4%
7 kiemelten fontos	33		23.4%

Éven túli időtáv: max. 3 év

1 egyáltalán nem fontos	9		6.4%
2	7		5%
3	8		5.7%
4	33		23.4%
5	37		26.2%
6	30		21.3%
7 kiemelten fontos	17		12.1%

Éven túli időtáv: 3-6 év

1 egyáltalán nem fontos	15		10.6%
2	18		12.8%
3	15		10.6%
4	44		31.2%
5	21		14.9%
6	17		12.1%
7 kiemelten fontos	11		7.8%

Éven túli időtáv: 6 éven túl

1 egyáltalán nem fontos	27		19.1%
2	23		16.3%
3	26		18.4%
4	26		18.4%
5	16		11.3%
6	11		7.8%
7 kiemelten fontos	12		8.5%

Alacsony tranzakciós költségek

1 egyáltalán nem fontos	0		0%
2	1		0.7%
3	3		2.1%
4	11		7.8%
5	27		19.1%
6	36		25.5%
7 kiemelten fontos	63		44.7%

EHO mentesség (kamatjövedelem után fizetendő 6%-os adó)

1 egyáltalán nem fontos	3		2.1%
2	1		0.7%
3	5		3.5%
4	14		9.9%
5	22		15.6%
6	38		27%
7 kiemelten fontos	58		41.1%

Kamatadó mentesség (kamatjövedelem után fizetendő 15%-os adó)

1 egyáltalán nem fontos	3		2.1%
2	1		0.7%
3	3		2.1%

4	14		9.9%
5	19		13.5%
6	40		28.4%
7 kiemelten fontos	61		43.3%

Befektetési tanácsadó ajánlása

1 egyáltalán nem fontos	6		4.3%
2	16		11.3%
3	16		11.3%
4	26		18.4%
5	33		23.4%
6	25		17.7%
7 kiemelten fontos	19		13.5%

Tájékoztató média és reklám megjelenések

1 egyáltalán nem fontos	19		13.5%
2	29		20.6%
3	17		12.1%
4	44		31.2%
5	17		12.1%
6	8		5.7%
7 kiemelten fontos	7		5%

19. Egyéb észrevétel, megjegyzés a témához kapcsolódóan (Opcionális kérdés)

- 1) nincs
- 2) nincs.
- 3) -
- 4) Nem bírom az államban azóta, amióta lenyúlták a magánnyugdíjakat, ezért nem veszek állampapírt
- 5) -
- 6) Én régebben nagyon bíztam a Questor befektetéseiben. Hatalmas bizalomvesztés volt a botrány a befektetések terén részemről.
- 7) Hajrá! :)
- 8) Véleményem szerint az emberek többsége nem rendelkezik megtakarításokkal, nem élnek a lehetőségekkel, illetve nem rendelkeznek ehhez kapcsolódóan megfelelő információkkal.
- 9) Az emberek bizalmatlanok az értékpapírokkal kapcsolatban.
- 10) nincs
- 11) Pont nemrég, 1 hónapja döntöttem el (és tettem meg), hogy állampapírba fektetem a felhalmozódott megtakarított pénzemet. Sok lehetőséget átgondoltam, és azért döntöttem az állampapír mellett, mert meglepően neveléses, hogy a kockázatmentes/tőkegarantált bármilyen befektetési alapoknak (banki termékek) mennyire nagyon alacsony az éves hozama. Azoknak még a 2,5-2,75%-os garantált állampapír kamat is a kb a duplája! A kockázatmentesség/tőkegarantáltság fontos volt számomra (mert annyira meg nem értek a pénzügyekhez, hogy én magam forgassam meg figyelgessem hogy kell forgatni a pénzt), és ahhoz ezt találtam a még viszonylag jobb kamatozásúnak.
- 12) Nincs.
- 13) Egy kicsit a témához:

Nagyon eltérő a Bankokban, Takarékszövetkezetekben, Postán, és a Kincstárban az állampapírok számlavezetési és kifizetésnél a tranzakciós költségei. Ezt figyelembe véve sajnos nem kapja meg az ügyfél a neki beígért (2,5% ill 2%) kamatot(-15% kamatadó), illetve azt megkapja, de a számlavezetési költséggel csökkentett "áron".
- 14) Nagyon egyoldalú portfólió összeállítására kényszerülnek a befektetők, s az állam újabb és újabb jobb ajánlatú, feltételű konstrukciókat dob ki a piacra..A bankok pedig lapítanak, nagyon ritkán jönnek ki saját termékekkel, amelyek versenyképesek tudnak lenni az állampapírokkal.
- 15) Szeressük Matolcsyt...!
- 16) -----
- 17) Nagyon kellenének a piacon likvidebb , jó kamatú megoldások, amivel a nyugdíj könnyen kiegészíthető..Az állampapírokhöz többségében veszteséggel lehet hozzáférni.
- 18) Csak állampapírt ajánlgatnak a tanácsadók...Ehhez nem kell nagy szaktudás..

Magyarázat: Az „Összes válasz” az adott kérdésekre adott válaszokat összesítve mutatja. Százalékos bontásban ábrázoltuk, hogy a kitöltők milyen arányban jelölték be az egyes válaszlehetőségeket.

Befektetői észlelések az állampapírok fogságában

Tisztelt Kérdőív Kitöltő!

A BGE-GKZ 8. szemeszteres Közszolgálati szakos hallgatójaként a "Befektetői észlelések az állampapírok fogságában" címmel készítem szakdolgozatomat. Nagy segítséget jelentene, ha a kérdőív kitöltésével támogatná a kutatásomat.

Fáradozását előre is köszönve!

Németh Imre

DEMOGRÁFIAI ADATOK**NEME**

- Nő
 Férfi

KORA

- 0-25 év
 26-40 év
 41-60 év
 60 év felett

ISKOLAI VÉGZETTSÉGE

- általános iskola
 szakiskola
 szakközépiskola
 gimnázium
 technikum
 OKJ-s középfokú szakképzettség
 OKJ-s felsőfokú szakképzettség
 főiskola
 egyetem
 egyetem (PhD)
 Egyéb

LAKÓHELY

- megyeszékhely
- város
- község
- falu
- Egyéb

5

Háztartásában milyen mértékű az egy főre jutó jövedelem?

- 100.000 Ft alatt
- 100.000-150.000 Ft
- 150.000-200000 Ft
- 200.000-250.000 Ft
- 250.000-300.000 Ft
- 300.000 Ft felett

6

Milyenek értékeli pénzügyi ismereteit? (Értékelje az alábbi skálán!)

	1	2	3	4	5	6	7	
Nagyon rossz	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Kiváló

7

Milyenek ítéli meg ismereteit/tájékozottságát a befektetési termékekkel kapcsolatosan? (Értékelje az alábbi skálán!)

	1	2	3	4	5	6	7	
Nagyon alacsony	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Kiváló

8

Milyenek ítéli meg kockázatvállaló hajlandóságát? (Értékelje az alábbi skálán!)

	1	2	3	4	5	6	7	
Nagyon alacsony	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Nagyon magas

9

Ön rendelkezik-e befektetéssel/megtakarítással?

- igen
- nem

10

Milyen devizanemben van megtakarítása/befektetése? (több válasz lehetséges)

- HUF
- EUR
- USD
- CHF
- GBP
- Nincs befektetésen/megtakarításom.
- Egyéb

11

TÉMASPECIFIKUS KÉRDÉSEK

BEFEKTETÉSEKHEZ KAPCSOLÓDÓ ÁLTALÁNOS KÉRDÉSEK

Milyen pénzügyi termékkel rendelkezik az alábbiak közül? (több válasz lehetséges)

- banki betét
- befektetési jegy
- banki kötvény
- vállalati kötvény
- hazai részvény
- nemzetközi részvény
- állampapír
- egészségpénztári megtakarítás
- nyugdíjelőtakarékossági konstrukció (NYESZ)
- nyugdíjbiztosítási konstrukció
- lakáselőtakarékosági konstrukció
- életbiztosítás
- semmilyen megtakarítással/befektetéssel nem rendelkezem
- Egyéb

12

Befektetési portfóliójában milyen részarányt képviselnek az állampapírok? (több válasz lehetséges)

- 0% (nem rendelkezem állampapír-befektetésekkel)
- 1-25%

- 26-50%
- 51-75%
- 76-100%

13

Milyennek érzi a tájékozottságát/ismereteit az állampapírok kapcsán?

	1	2	3	4	5	6	7	
Egyáltalán nem	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Teljes mértékben

14

Ön általában milyen időtávban/időtávokban gondolkodik megtakarításainak/befektetéseinek elhelyezése során? (több válasz lehetséges)

- 1-3 hónap
- 4-11 hónap
- 1-3 év
- 3-5 év
- 5 év felett
- Semmilyen megtakarítással/befektetéssel nem rendelkezem

15

Milyen összegű megtakarítással/befektetéssel rendelkezik?

- 1-100.000
- 100.001-500.000
- 500.001-1.000.000
- 1.000.001-3.000.000
- 3.000.001-5.000.000
- 5.000.001-10.000.000
- 10.000.001 felett
- 0: semmilyen megtakarítással/befektetéssel nem rendelkezem

16

Mi általában a célja a megtakarításainak/befektetéseinek?(több válasz lehetséges)

- Biztonsági tartalék képzése (pl. váratlan kiadások fedezésére)
- Középtávú cél: autóvásárlás

- Hosszú távú cél: lakásvásárlás
- Hosszú távú cél: nyugdíjas évekre
- Hosszú távú cél: gyermekek jövőjének biztosítása
- Hosszú távú cél: unokák jövőjének biztosítása
- Rendszeres kiegészítő jövedelem biztosítása
- Nagy nyereség elérése akár a tőkeösszeg kockáztatásával
- Semmilyen megtakarítással/befektetéssel nem rendelkezem
- Egyéb

17

Tételezzük fel, hogy Önnek lehetősége nyílik az állampapír-vásárlásra. (Jelölje az alábbi skálán, mennyire ért egyet a megállapításokkal!)

	1 nem érték egyed	2	3	4	5	6	7 egyérték
Megbízhatónak tartom az állampapírokat.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mivel az EHO-t nem kell megfizetni az állampapíroknál, így szívesen választom.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Amíg magasabbak voltak a betéti kamatok, nem vásároltam állampapírt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ha magasabbak lesznek a kamatok, úgy szívesebben helyezem a pénzemet más termékekbe.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Soha nem vásárolnék állampapírt, mivel nem bízik az állami garanciában.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Csak az állampapírok jelentenek manapság versenyképes befektetési formát hozamok és költségek szempontjából.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Létezik a befektetési piacon az állampapír-befektetéseknek versenyképes alternatívája.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Nem szívesen vásárolok devizában kibocsátott állampapírt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nagyon bonyolultnak érzem az állampapírok működését.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nem érzem magamat tájékozottnak az állampapírok terén.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kizárólag rövidebb (éven belüli) időtávra vásárolnék állampapírt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3 évnél hosszabb lejáratra nem vásárolnék állampapírt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5 évnél hosszabb lejáratra nem vásárolnék állampapírt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Szélesebb körű palettát várok a befektetési lehetőségek tekintetében.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tartok, hogy az állampapírok lejárat előtti visszaváltásánál veszteség érhet.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
A devizában kibocsátott állampapírokat kockázatosabbnak tartom a forint alapúaknál.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Megfelelő színvonalú és időtartamú az ügyintézés a Magyar Államkincstárban.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Megfelelőek a tájékoztatók/leírások a Magyar Államkincstár honlapján.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

18

Tételezzük fel, hogy Önnek lehetősége nyílik az állampapír-vásárlásra. (Jelölje a skálán milyen mértékben meghatározóak az alábbiak!)

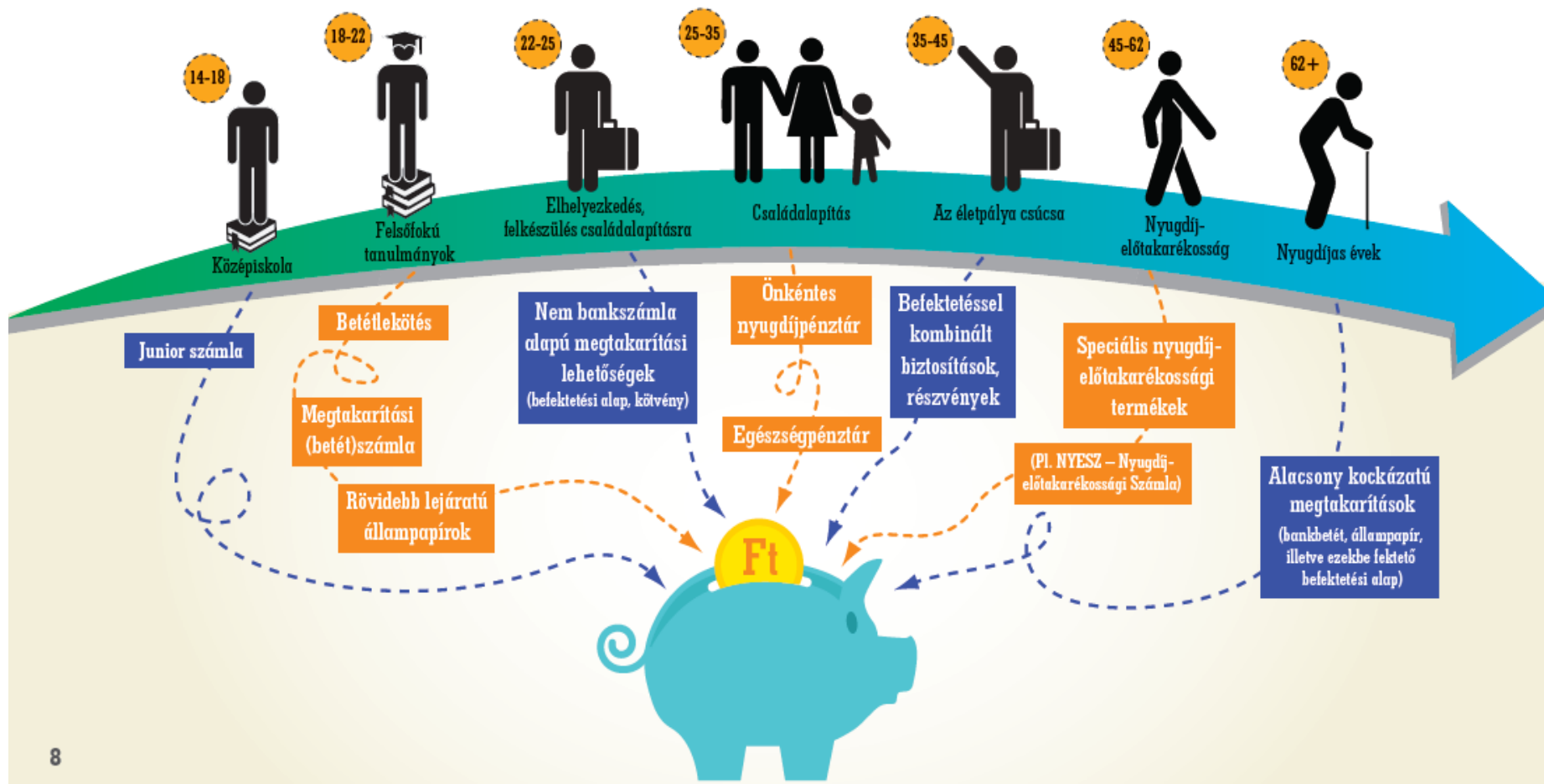
1 egyáltalán nem fontos 2 3 4 5 6 7 kiemelten fontos

Biztonság	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kiszámíthatóság	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kockázat mértéke	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Likviditás (hozzáférhetőség)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Állami garancia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Előzetes információgyűjtés (pl. honlapról, terméktájékoztatókból)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Családtag/barát ajánlása	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Éven belüli időtáv	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Éven túli időtáv: max. 3 év	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Éven túli időtáv: 3-6 év	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Éven túli időtáv: 6 éven túl	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Alacsony tranzakciós költségek	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
EHO mentesség (kamatjövedelem után fizetendő 6%-os adó)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kamatadó mentesség (kamatjövedelem után fizetendő 15%- os adó)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Befektetési tanácsadó ajánlása	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tájékoztató média és reklám megjelenések	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

19

Egyéb észrevétel, megjegyzés a témához kapcsolódóan

Befejezés

8

Az egyes életciklusokhoz tartozó ideális befektetések
 forrás: <http://felugyelet.mnb.hu/fogyasztoknak/megtakaritasok/megtakaritastipusok>
 letöltés dátuma: 2016.04.20.

BGE

BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM
ALKALMZOTT TUDOMÁNYOK EGYETEME

GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGRSZEG

SZERZŐI NYILATKOZAT

Alulírott, **Németh Imre**. büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.
A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.
Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerezés során.

Kelt: Zalaegerszeg 2016. év. június hó 01. nap

Németh Imre sk.

hallgató aláírása

ÖSSZEFOGLALÁS

(benyújtandó két példányban)

Befektetési észlelések az állampapírok fogságában szakdolgozat címe

Németh Imre

Hallgató neve

nappali tagozat - Közzolgálati alapszak
tagozat/csoport/szak/szakirány

A folyamatosan szűkített nem az állam berkeibe tartozó megtakarítási formákon elérhető haszon, a folyamatos jegybanki- és betéti kamatcsökkentések, a kamatjövödelmek 6%-os egészségügyi hozzájárulással és 15 (2016.01.01-ig: 16) százalékos kamatadóval való megterhelése olyan bizalmatlanságba sodorta a lakosság egy jelentős részét, hogy 2013 óta megközelítőleg 520 ezer bankszámlát szüntettek meg, melynek következtében egy több mint 1 800 milliárdos összeg keresi alternatív megoldásokban való új lecsapódási területét.

Így kerül előtérbe a kormányzat azon korábbi törekvése, miszerint az államadósság jelentős részét az ország határain belül kell tartani, melynek egyik fontos eszköze a lakossági megtakarítások állampapír-befektetésekbe való irányítása. A cél megvalósításához különféle előnyökkel ruházták fel ezt a befektetési formát, mint például EHO mentesség, s a Magyar Államkincstár fiókhálózatában az ingyenes számlanyitás és számlavezetés, az ingyenes SMS értesítések, illetve a TeleKincstár szolgáltatás. Ezekkel az előnyökkel, a kedvezőbb hozamfeltételekkel, továbbá a kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokkal vonzó befektetési termékekkel találkozhattunk a kínálati palettán. Kérdésként vetődik fel, hogy a célcsoport, vagyis a lakosság vajon mennyire tud azonosulni az állami iránymutatás ezen formájával és milyen arányban teljesíti a kormányzati célt, vagyis a belső adósságfinanszírozást.

Az utóbbi években jelentős változásokon ment keresztül az állampapír-piac és a lakossági vásárlási szokások is, így primer kutatásommal a befektetői vélemények, benyomások, észlelések és a befektetési piac irányába egyre nagyobb mértékben jelentkező hiányérzet feltárása került feltérképezésre.